

संस्मरण

● भैरवबहादुर थापा, नृत्यशास्त्री
मेरो नृत्य हेरेपछि
मञ्चमै उक्लिएर माओले
कलम उपहार दिनुभयो

एक प्रतिभाशाली
क्रिकेटरको
उदय र पतन

विनोद काम्बलीको
अहिलेको हालत देखेर उनका
अग्रज र सहकर्मी क्रिकेटरदेखि
प्रशंसकहरूसम्म दुःखी बनेका छन्

तबिता महतो
सौराहाकी कान्छी
'नेचर गाइड'

■ पेट्रोलियम परियोजना

अनुदानमा बनाइदिन
भारत आतुर, नेपाली
पक्षलाई छैन हतार

नेपाल-भारतका प्रधानमन्त्रीस्तरमा
तीन ठुला पेट्रोलियम परियोजना
६ महिनाभित्र निर्माण सुरु गर्न जेठ ०८०
मा समझदारी भएको थियो। तर, डेढ
वर्ष बितिसकदा नेपाल आयल निगमले
जग्गासमेत उपलब्ध गराउन सकेको छैन।

■ चितवनमा बन्नेछ
सबैभन्दा ठुलो स्टोरेज■ भारतीय अनुदानमा
के-के बन्दै छन् ?

(विस्तृत पृष्ठ ९)

बजारनजिकैको आयल निगमको
डिपो सार्न फेरि बस्तीबिचकै जग्गा छनोट

हुलाकी राजमार्गछेउकै आवास कम्पनीको २२ बिघा जग्गा किनेर डिपो स्थानान्तरण गर्ने आयल निगमको योजना,
तर वरिपरि बस्ती रहेको जग्गामा डिपो राख्दा जोखिम बढ्ने तथा नयाँ परियोजना नआउने भन्दै जनप्रतिनिधि र स्थानीयको चिन्ता

धनगढीको चटकपुरमा रहेको निगमको डिपो

डिपो सार्न खोजिएको कञ्चनपुरको आइबिआरडी बजारनजिकको आवास कम्पनीको जग्गा

धनगढीमा तेजराज भट्ट

नेपाल आयल निगमले धनगढी बजारमा रहेको डिपो सार्न फेरि हुलाकी
राजमार्गछेउकै बस्ती विकास भइरहेकै क्षेत्र छनोट गरेको छ। तर, पुनर्वास
नगरपालिकाको आइबिआरडी बजारनजिकै राष्ट्रिय आवास कम्पनीको
२२ बिघा जग्गामा डिपो स्थानान्तरणको तयारी भएपछि त्यसले उत्पन्न गर्न
» पृष्ठ २ मा क्रमशः

● तारा लामा तामाङ, एमाले सांसद

बस्ती घना भएपछि धनगढीबाट
डिपो सार्दै छ, यहाँ पनि
बस्तीनजिक डिपो राख्दा समस्या
आउन सक्छ। डिपो स्थापना
गरे बाँकी जमिनमा परियोजना
आउँदैन। यी सबै पक्षलाई ध्यान दिनुपर्छ।

● हरिदत्त जोशी, प्रादेशिक कार्यालय धनगढी प्रमुख, निगम

जग्गा प्राप्तिका लागि पुनर्वासका स्थानीय
बासिन्दा र जनप्रतिनिधिसँग छलफलमै छौं,
ठुगो लागिसकेको छैन। आवास कम्पनीको
बाँकी जमिनको उपभोग कसरी गर्ने र डिपो
स्थापना गर्दा धेरै गाडी आउने भएकाले प्रदूषण
हुन्छ कि भन्ने स्थानीय बासिन्दा र जनप्रतिनिधिको चिन्ता छ।

धर्मराएको अर्थतन्त्रमा एनपिएलको टेको

एनपिएलले देशलाई क्रिकेटमय मात्रै बनाएन, खेलाडीलाई खेलकुदमै भविष्य खोज्न उत्प्रेरित र खेल पर्यटनप्रति आशावादी पनि
बनाएको छ। सुस्त रहेको अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाएको छ, नैराश्यता बढिरहेको समाजमा आशा जगाइदिएको छ।

■ दर्शकको उत्साहजनक सहभागिता
शनिबार हुने फाइनल खेलका सबै टिकट 'सोल्ड आउट'

१५ मंसिरमा विराटनगर क्रिस र जनकपुर बोल्ट्सबिच भएको एनपिलको उद्घाटन खेल हेर्न जम्मा भएका दर्शक

■ पर्यटनको अन्तर्राष्ट्रिय प्रचार

एनपिएल खेलका लागि मात्रै होइन, हेर्नका लागि पनि विश्वका चर्चित खेलाडी नेपाल आए।
वेस्ट इन्डिजका विश्वचर्चित क्रिकेटर ब्रायन लारा छरीसँग एनपिएल हेर्न आइपुगे। उनी सर्वोच्च
शिखर सगरमाथा हेर्न आधार शिविर पुगे। अघिल्लो शनिबार उनी कीर्तिपुर क्रिकेट मैदान पुगेका
थिए। भारतका चर्चित ओपनर शिखर धवन, न्युजिल्यान्डका जिम्मी निसम, हडकडका बाबर हायत,
रोहन मुस्ताफा, न्युजिल्यान्डका मार्टिन गुप्टिल, स्कटल्यान्डका ब्रान्डन म्याकमुलेम, ओमानका अकिब
इलियास, जेसन मक्सुदलगायत ४४ विदेशी खेलाडी एनपिएल खेलन आए। उनीहरूले नेपालको
समेत प्रचार गरेका छन्। शिखर धवन पनि सगरमाथा आधार शिविरनजिक पुगेका थिए। विश्वभर
लाखौं फलोअर रहेका लारा र धवनले सामाजिक सञ्जालमा सगरमाथाका तस्बिरहरू राखे, जसले
पर्यटन प्रवर्द्धनमा पनि सहयोग पुगेको छ। धवन अर्कोपटक परिवारसहित नेपाल पुग्ने आउने वचन
दिएर फर्किएका छन्। टिममा आबद्ध विदेशी खेलाडीसहितका सिंगो टोली लिएर सुदूरपश्चिम,
कर्णाली र जनकपुर बोल्ट्स चन्द्रागिरि पुगेका थिए। यी तीन टोलीमा १७ विदेशी खेलाडी छन्।

■ पाँचतारे होटेलदेखि
गेस्टहाउससम्म
चलायमान■ ८० खेलाडीका
लागि आठ टिमको
भन्डै ६ करोड लगानी■ टिम खरिदमा कर्पोरेट
प्रातिस्पर्धा, कुल १६
करोड ८८ लाख खर्च

■ आज फाइनल

सुदूरपश्चिम रोयल्स र जनकपुर बोल्ट्सस भिड्दै

टफीसाथ सुदूरपश्चिम रोयल्स र जनकपुर बोल्ट्सका कप्तान

एनपिएल उपाधिका लागि शनिबार मध्याह्न १२:३० बजे
सुदूरपश्चिम रोयल्स र जनकपुर बोल्ट्स आमनेसामने हुँदै छन्।
सुदूरपश्चिम पहिलो प्लेअफमा जनकपुरलाई आठ विकेटले हराएर
फाइनल पुगेको थियो। जनकपुरले दोस्रो क्वालिफायरमा कर्णाली
याक्सलाई दुई विकेटले पराजित गरेको थियो। दुवै टोलीले यसअघि
दुईपटक प्रतिस्पर्धा गरेका थिए। दुवै भेटमा सुदूरपश्चिमले जित
निकालेको थियो। नियमित कप्तान अनिलकुमार साह घाइते
भएपछि जनकपुरको कप्तानी मार्की खेलाडीसमेत रहेका आशिफ
शेखले गर्नेछन्। दीपेन्द्रसिंह ऐरीको कप्तानीमा रहेको सुदूरपश्चिम
अहिलेसम्म खेलेका आठ खेलमध्ये एकमा मात्र पराजित भएको
छ। लिंग चरणमा चितवन राइनोजसँग पराजित भएको थियो।
विजेताले एक करोड १० लाख र उपविजेताले ५१ लाख पाउनेछन्।
नेपाली खेलाडीमध्ये उक्तष्ट एकले कार पुरस्कार पाउनेछन्।
(विस्तृत समाचार पृष्ठ १०)

■ बढ्यो
शेखरको सक्रियता

१५औँ महाधिवेशनमा सभापतिका आकांक्षी डा. शेखर कोइरालाले जिल्ला तहका
नेता-कार्यकर्तासँग प्रत्यक्ष संवाद थालेका छन्, केही दिनअघि गृहजिल्लामा भेला गरेका उनले
शुक्रबार सभापति शेरबहादुर देउवाको गृहप्रदेश पुगेर नौ जिल्लाका अगुवा नेता-कार्यकर्तासँग
परामर्श गरेका छन्। लगत्तै मधेश र राजधानीकेन्द्रित कार्यक्रम गर्ने उनको योजना छ।

शुक्रबार डा. कोइराला धनगढी विमानस्थलमा उत्रिएलगत्तै उनी पक्षका नेता-कार्यकर्ताले उनको पक्षमा नारा लगाए। र, १५औँ महाधिवेशनमा सभापतिको शुभकामनासहित १५ किलोको माला लगाइदिए।

कार्यकर्ता भेटघाटका क्रममा
कोइरालाले भने-

गठबन्धनको विकल्प छैन र
दुई ठुला पार्टी मिलेकाले यो सरकार
असफल हुने सुविधा छैन। मन्त्री
भएकाहरूले सहकार्य गरेर जानुहुन्छ,
ग्रासरूटमा रहेका तपाईंहरू एमालेसँग
प्रतिस्पर्धा गरेर जानुपर्छ।

केशवप्रसाद पाण्डे/नयाँ पत्रिका

अर्को वर्ष हुने काग्रेसको १५औँ
महाधिवेशनमा सभापतिका आकांक्षी डा.
शेखर कोइरालाले सक्रियता बढाएका छन्।
शुक्रबार पार्टी सभापति शेरबहादुर देउवाको
गृहप्रदेश पुगेका कोइरालाले धनगढीमा
प्रदेशअन्तर्गतका नौ जिल्लाका अगुवा नेता-
कार्यकर्तासँग भेटघाट र छलफल गरेका छन्।

आगामी महाधिवेशनमा आफू सभापति
नबन्ने शेरबहादुर देउवाले घोषणा गरिसकेका
छन्। त्यसैले डा. कोइरालालाई १५औँ
महाधिवेशनमा काग्रेसका एक बलियो
दाबेदारका रूपमा हेरिएको छ। डा.
कोइरालाले १४औँ महाधिवेशनमा देउवासँग
प्रतिस्पर्धा गरेका थिए। कोइरालाले १४औँ
महाधिवेशनलगत्तै जिल्ला-जिल्ला पुगेर
कार्यकर्तासँग भेटघाट थालेका थिए।

शुक्रबार डा. कोइराला धनगढी
विमानस्थलमा उत्रिएलगत्तै उनी पक्षका
नेता-कार्यकर्ताले भावी सभापतिका रूपमा
सार्केतिक सन्देश दिए। ठुलो संख्यामा
उपस्थित नेता-कार्यकर्ताले कोइरालाको
पक्षमा नारा लगाए। र, १५औँ
महाधिवेशनमा सभापतिको शुभकामनासहित
१५ किलोको माला लगाइदिए।

स्वकीय सचिव दिनेशचन्द्र थपलियाका
» पृष्ठ २ मा क्रमशः

सरकारको
कामप्रति काँग्रेस
महामन्त्री थापा असन्तुष्ट

काठमाडौँ/ प्रमुख सत्तासाझेदार दल काँग्रेसका
महामन्त्री गगन थापाले सरकारले अपेक्षाअनुसार
काम गर्न नसकेको भन्दै असन्तुष्टि व्यक्त गरेका छन्।
शुक्रबार कैलाश कोइरालाको 'शास्त्र' उपन्यासको
विमोचन कार्यक्रमपछि

सञ्चारमाध्यमलाई प्रतिक्रिया
दिएँ उनले सरकारका
कमजोरीमा प्रधानमन्त्री केपी
ओली सचेत हुनुपर्ने बताए।

सरकारका काममा असन्तुष्टि रहे
पनि तत्काल सरकारमा फेरबदल
भने नहुने उनको भनाइ थियो।
'सरकार राम्रोसँग चलिराखेको
छ। सरकारका आफूना कमी-कमजोरीबारे
प्रधानमन्त्रीज्यू पक्कै पनि सचेत हुनुहुन्छ। सरकार
बनिसकेपछि जुन खालको आशा हो, त्यो भएन।
जसरी डेलिभरी हुनुपर्ने हो त्यो डेलिभरी भइरहेको
छैन। अहिले सरकारको कुनै फेरबदल हुँदैन।
सरकारको कामका विषयमा सबैभन्दा बढी सचेत
प्रधानमन्त्री आफैँ रहनुपर्छ, उहाँ हुनुहुन्छ,' उनले भने।

महामन्त्री थापाले काग्रेसमा पछिल्लो समय
महाधिवेशन र निर्वाचनको मात्रै चर्चा हुने गरेको
र यसले समग्र मुलुकका विषय छायामा पर्ने गरेको
बताए। 'हामी पनि अहिले दुईवटा मात्रै कुरा सोच्न
र गर्न थालेका छौं। पार्टीको महाधिवेशन कहिले हुन्छ
र चुनाव हारिन्छ कि जितिन्छ! काग्रेसले यति मात्र
सोचेर हुँदैन। समाजमा अँध्यारो छ। सबै नागरिकलाई
जोडेर त्यसबाट देशलाई उज्यालोतिर लैजानतर्फ
लागुनुपर्छ,' थापाले भने। त्यस्तै, सहकारी प्रकरणमा
हिरासतमा रहेका राख्छा सभापति रवि लामिछानेबारे
सोधिएको प्रश्नमा उनले अदालतको प्रक्रियामा रहेको
विषयमा आफूले प्रतिक्रिया दिन नमिल्ने बताए।

मेरो नृत्य हेरेपछि मञ्चमै उक्लिएर माओले कलम उपहार दिनुभयो

चीनबाट फर्किएलगत्तै मैले त्यस कलमबाट केही महत्त्वपूर्ण सिर्जना गर्नुपर्छ भन्ने सोचेर नृत्यालिपिसम्बन्धी पुस्तक लेख्न थालें

काठमाडौँको कमलपोखरीमा जन्मिएको भए पनि जेठो दाइले सानैदेखि मलाई वनारस राखेर पढाउनुभयो । छुट्टैमा उहाँले प्रत्येक वर्ष कहिले लखनउ, कहिले आगरा, कहिले पटना घुमाउन लैजान्ने गर्नुहुन्थ्यो । यही क्रममा गोरखपुर गएका थियौँ । डिसेम्बरको महिना थियो । यतिवेला ब्रिटिस आर्मीमा ६ जना क्लर्कको भर्ती खुलेको रहेछ । कलकत्ताबाट सिंगापुरका लागि पानीजहाज छुट्ने समय नजिक आइसके पनि उनले भर्ती हुन योग्य कुनै पनि युवा भेटेका रहेनछन् । राम्रो जिउडाल देखेर उनले मलाई भर्ती गर्न खोजे । तर, मेरो दाइले सुरुमा मान्नुभएन ।

‘पानीजहाज धेरै दिन रोकिँदैन । डेढ महिनासम्म मात्रै रोकिन्छ, पानीजहाज खुस्किएपछि यो एक वर्षलाई मीका जान्छ । मलाई भाइ मनपन्थो । म कुनै फटाहा कुरा गर्न आएको होइन ।’ भनेर गोखपुरबाट पनि धेरै टाढा रहेको ब्रिटिस क्याम्प, लेहरा भन्ने ठाउँमा हामीलाई लगे । ब्रिटिस क्याम्प भन्थे थियो । ढोकामै लेखेको रहेछ, ‘सिक्स क्लर्क वान्टेड’ । त्यसपछि मेरो दाजु पनि विश्वस्त हुनुभयो ।

सन् १९५० को डिसेम्बरमा म आर्मीमा भर्ती भएँ । म भर्ना भएको भोलिपल्टदेखि त देहरादुनबाट अरू मानिस पनि आइहाले । चारजना चाँडै पुगिहाल्थौँ । तीन दिनपछि अर्को तीनजना थपिए । ६ जनाको मात्रै कोठा भएकाले एकजनालाई अर्को वर्ष आउनु भन्यो, उनी हँदै फर्किए ।

गोरखपुरबाट गाडीमा कलकत्तासम्म र त्यहाँबाट पानीजहाज चढेर बर्मा हुँदै हामी सिंगापुर जाँदै थियौँ । जहाज चढेको तीन दिनपछि मलाई वैराग लाग्न थाल्यो । जमिन देखिँदैन, घाँस र हरियो कतै छैन, पानी नै पानी मात्र । सूर्य पनि वैराग भएर अस्ताएजस्तो लाग्ने । आकलनभुक्कल चरा देख्न पाउँदा मन प्रफुल्ल हुन्थ्यो ।

हामी व्यापारिक जहाजमा चढेका थियौँ । सामान लोड र अनलोड गर्दै आँघि बढ्नुपर्ने । युरोपेली, चिनियाँ, अफ्रिकी, भारतका पनि विभिन्न समुदाय (तमिल, पन्जाबी, गुजरातीलगायत) विभिन्न मानिस जहाजमा थिए ।

म बनारसमा विद्यार्थी हुँदा पनि हिन्दी फिल्म असाध्यै गाउनुपर्ने । देहरादुन र दार्जिलिङका साथीहरू हिन्दी गीत गाएर समय काटिरहेका थिए । मैले त्यही ग्रुपको डम्फु र डुम लिएर नाच्न थालें । मैले नाच्दा मुखको पनि एक्सप्रेसन दिन्थे, अभिनय गर्ने अर्थात् मुखको पनि आकृति बनाउनुपर्ने मेरो स्वभावले अरू सबैजना हाँस्न थाले । मेरो एक्सप्रेसन नक्कल गर्दै उनीहरू पनि नाच्न थाले । तास खेल्न छाडेर नाचे, ब्याडमिन्टन खेल्न छाडेर नाचे ।

नक्कल गर्दा उनीहरूको हाउभाव फरक-फरक आउँथ्यो । चाइनिजले गर्दा अर्कै हुने, ब्रिटिसले गर्दा अर्कै हुने । म पनि हाँस्न थालें । यसरी एक-अर्काको एक्सप्रेसन आदान-प्रदान गर्दै तीन हप्ता बितेको पर्ते भएन । त्यो पानीजहाज त मेरा लागि नाट्यशालाजस्तो भयो । जिउमा नै डान्सको सबै मुभमेन्ट चढिहाल्यो । सिंगापुरस्थित बन्दरगाह पुरै छुट्टिपुर्दा हामी भन्डै रोएका थियौँ ।

सिंगापुरमा ६ महिनाको बेसिक ट्रेनिङ थियो । डान्सको पाराले सेलुट गर्दा पनि कम्पर हल्लाई- हल्लाई गर्ने मेरो बानी देखेर उस्तादले त्यस्तो नगर्न चेतावनी दिन्थ्यो । तर, कहिलेकाहीँ ऊ आफ्नै पनि हाँस्थ्यो । हुँदा-हुँदा बेनिट चार्ज (शत्रुमाथि हमलाको अभ्यास) गर्दा पनि नाच्न मन लाग्थो ।

सिंगापुरमा १४-१५ महिना बस्दा म क्वालफाइड डान्सर भइसकेको थिएँ । मलाई नेपाली बाबु भनेर सम्बोधन गर्न थाले । यसपछि मलायामा सुरुवा भयो । मलायाको जंगलमा एक्रोबेट डान्स गर्नुपर्ने, जंगलको लहरा समोतेर हाक्फाल्ने, तारे नाचेर डिस्को काटेर नै जाने गर्नु थालेँ । त्यसैले त्यहाँ ‘नेपाली टार्जन बाबु’ भन्न थाले ।

सन् १९५३ मा बेलायती महारानी एलिजावेथको राज्याभिषेकका अवसरमा हाम्रो ब्यारेकमा रातभर नाच्ने कार्यक्रम चल्थो । मेरो प्रस्तुति देखेर हाकिमले खुसी भएर ६ महिनाको घरछुट्टी नै दिए । तर, फर्केर आउनुपर्छ भने ।

४ असोज, २०१० मा काठमाडौँ आएँ । दुई दिनपछि नाटककार भीमनिधि तिवारीसँग घरमै भेट भयो । २५ वर्षको प्रयासपछि २००७ सालमा आएर बल्ल नेपाल नाटक संघ खोल्न उहाँ सफल हुनुभएको रहेछ ।

लालदरबार हेर्ने जिम्मा मेरो माइलो दाइको थियो, नाटक संघको कार्यालय यहीँ रहेछ । एउटा कोठा अपुग भएपछि अर्को कोठा थपिदिन माग गर्दै मेरो दाजुलाई भेट्न आउनुभएको रहेछ ।

संघका लागि प्रतिभाशाली कलाकार खोज्दै पनि हुनुहुँदो रहेछ । नृत्यप्रतिको मेरो लगावबारे थाहा पाएपछि मलाई नेपालमै बसेर नृत्यको प्रवर्द्धन गर्न सल्लाह दिनुभयो । १५ असरामा संघले लालदरबारस्थित आफ्नो कार्यालयअगाडिको चौरमा सांस्कृतिक कार्यक्रम गर्ने तयारी रहेछ । डिल्लीबजार, कमलपोखरी, नक्साल, क्षेत्रपाटीलगायत आसपासका टोलका मानिस आएका थिए । म पनि लबेदा, सुरुवाल र रंगीचंगी इस्टकोट लगाएर गएँ । ठुलठुला उस्तादहरूले यस कार्यक्रममा तानपुराको संगीत प्रस्तुत गरेका थिए । कार्यक्रममा तिवारीजीले मलाई ‘प्रतिभाशाली कलाकार’ घोषणा गर्नुभयो ।

पुरुष नाच्दा शुभ हुँदैन भन्ने मान्यता हाबी भएको तत्कालीन समाजमा मलाई प्रतिभाशाली कलाकार घोषणा गर्नु अनौठो कुरा थियो, तिवारीजीको आँटलाई मान्नुपर्छ । त्यतिवेला गाउँजात्रा वा निश्चित पर्वमा पुरुषले मारुनी भएर नाच्न पाउँथे । विशेषगरी, दलित समुदाय नाच्थे । बाहुन-क्षेत्रीले नाच्दा उनीहरूको जात नै घट्वा हुने पनि रहेछ । नाच्ने पुरुषलाई ‘हुँडो’ भनेर अपमानित गरिन्थ्यो ।

भदौमा यादवकान्त सिलवालले मलाई बोलाउनुभयो । उहाँको दाइ विष्णुकान्त सिलवाल नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीको सदस्य हुनुहुन्थ्यो । संस्थापक नेता पुष्पलाल श्रेष्ठसँग उहाँको निकै राम्रो सम्बन्ध थियो । अखिल नेपाल किसान संघले ३ असोजमा आफ्नो वार्षिक सम्मेलनको अन्तिम दिन भुरुङखेलस्थित डबली मञ्चमा कार्यक्रम गर्दै रहेछ । यादवकान्तजीले मलाई उक्त कार्यक्रममा जानुपर्छ भन्नुभयो । तर, नाच देखाउनुपर्छ भन्नुभएको थिएन । बालकृष्ण सम, धर्मराज थापा, कलाराज अधिकारी, गुप्तसेन मास्टर, शम्भु मिश्र, केदारमान व्यथितलगायत साहित्यकार तथा कलाकारलाई यहाँ आ-आफ्ना नाटक, गीत तथा कविता प्रस्तुत गर्नका लागि बोलाईएको रहेछ । साढे ४ बजेदेखि कार्यक्रम सुरु हुने तय भए पनि साढे ५ बज्दासम्म पनि कलाकारहरू आइपुनुभएको थिएन । पाटन, नुवाकोट, धादिङलगायत विभिन्न

सन् १९५३ मा बेलायती महारानी एलिजावेथको राज्याभिषेकका अवसरमा हाम्रो ब्यारेकमा रातभर नाच्ने कार्यक्रम चल्थो । मेरो प्रस्तुति देखेर हाकिमले खुसी भएर ६ महिनाको घरछुट्टी नै दिए ।

चिनियाँ नेता माओसँग नृत्यशास्त्री थापालगायत

ठाउँबाट किसानहरू भेला भइसकेका थिए । भुरुङखेलको चौरमा नअटाएर मानिसहरू नजिकका ढिस्कोमा गएर पनि कार्यक्रम हेरिरहेका थिए । घरको भूयालबाट हेरिरहेका थिए ।

अकस्मात्, मलाई निर्मल लामाले भने, ‘सर तपाईं त रमाइलो हुनुहुँदो रहेछ । केही न केही त चर्च देखाइदिनुपर्‍यो ।’ म खुकरी भिरेँ कार्यक्रममा गएको थिएँ । ‘म चर्चेको होइन भनेर जवाफ फर्काएँ ।’ कलाकार नहुँदा दर्शकहरू चिच्याइरहेका थिए । भिड सम्हाल्न नसक्ने अवस्था आएपछि मलाई पुष्पलालको इसारामा निर्मल लामाले सोफैँ स्टेज लिएर गए । कार्यक्रम हेर्न आएको मानिस एक्कासि मञ्चमा लगेपछि भोक्किएँ । २० वर्षको उमेर, जोसमा मैले निर्मल लामालाई मुक्का

हानिदिएँ । दर्शकले यसलाई पनि नाटक नै ठानेछन् । उनीहरू हाँस्दै ताली पिट्न थाले । यसपछि मैले निर्मलजीलाई मञ्चमै लखेट्न थालें । यसलाई पनि दर्शकले नाटक नै ठानेछन् । यसक्रममा स्टेजपछाडि संगीत बजाइरहेका गुप्तसेनलाई देखें । लालदरबारमा भएको कार्यक्रममा मेरो इन्ट्री हुँदा उनैले संगीत दिएका थिए । गुप्तसेनलाई देखेपछि रिस मत्थर भयो । यसपछि एक्लै नाच्न थालें ।

दर्शकले निकै रमाइलो माने । उनीहरूले दोहो-च्याउन आग्रह गरे । मैले यस कार्यक्रममा भन्डै एक घण्टा प्रस्तुति दिएँ । दर्शकदीर्घाबाट थानकोटदेखि भैँसेपाटी, भरतपुरदेखि नुवाकोटसम्म (उपत्यकाका सबै)

मानिसले ‘भैरवबहादुर थापाको लोकसांस्कृतिक प्याखें हेर्न पाउनुपर्छ’, भन्ने मागसहितको कागज उद्घोषकको हातमा आयो । कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहनुभएका साहित्यकार कृष्णसिंहजीले ‘जनताको माग भएबमोजिम भोलिदेखि ६ दिनसम्म मलाया डान्सरको लोकसांस्कृतिक प्याखें हुने’ घोषणा गरिदिनुभयो । ६ दिनसम्म लगातार नृत्य प्रस्तुत गरेपछि पुष्पलाल निकै प्रभावित हुनुभयो । निर्मल लामासँग पनि घनिष्ट मित्रता भयो । उहाँलाई राजनीतिक कार्यक्रममा गाउँ गइरहनुपर्ने, मैले आर्मीमा लगाउने कपडा उपहारमा दिएँ । भुरुङखेलमा अन्य समयमा पनि नृत्य देखाउन थालें । एकदिन, दम्बार हाइस्कुलका केही विद्यार्थी र उनीहरूका अभिभावक नृत्य सिकाइदिनुपर्‍यो भनेर आए । मैले स्कुलमै सिकाउने व्यवस्था

मिलाएमा आउँछु भनेँ । अभिभावक र विद्यार्थीले यो प्रस्ताव राख्दा शिक्षकहरूले भ्रपारेछन् । विद्यार्थीहरू हँदै कनहीं आए ।

तीन महिना स्काउटको तालिम लिएका एक सज्जन हुनुहुन्थ्यो, उहाँले भन्नुभयो, ‘भैरव सरलाई थाहा छ कि छैन ? लोकसांस्कृतिक नृत्यलाई यहाँ गाउँजात्रे प्याखें भनिन्छ । त्यस्ता प्याखेंहरू विनावाङपर्व जथाभावी नाच्ने चलन हुँदैन । त्यसकारण स्कुलको मास्टरले भ्रपारेर विरोध गर्नु अस्वाभाविक होइन ।’

उहाँले नै स्काउटको तालिम गराउन विद्यार्थीलाई भुरुङखेलमा बोलाउने, आर्मी डिलको ट्रेनिङसँगै नृत्य पनि सिकाउने सल्लाह दिनुभयो । मसँग जोडिएर काम

हामीलाई चिनियाँ सर्वोच्च नेता माओ त्से तुङले स्वागत गर्नुभयो । भोलिपल्ट नेपाली र चीनका कलाकारले सांस्कृतिक कार्यक्रम देखायौँ । मैले किसान शीर्षकमा भन्डै १२ मिनेट ‘भाव नृत्य’ प्रस्तुत गरेपछि माओ उठेर म भए ठाउँ आउनुभयो । चिनियाँ प्रधानमन्त्री चाउ एन लाई पनि कुर्सीबाट उठेर उहाँसँग आउनुभयो ।

गर्ने उहाँको इच्छापछि संगीत र नृत्यलाई स्काउटकै हिस्साका रूपमा अघि बढाइयो । स्काउटको ड्रेस एकैनास हुनुपर्ने भएकाले भन्डै ५६ जना विद्यार्थी पोसाक सिलाउन तयार भए । खर्च जुटाउन सक्ने अवस्था नभएका चार विद्यार्थीको खर्च ती सज्जन र मैले मिलेर ब्यहोर्छौँ ।

२२ असोजमा आर्मी डिल र नृत्यको तालिम भुरुङखेलमा सुरु भयो । मौलिक मगाहीको तालमा स्काउट सँगसँगै नृत्यको तालिम पनि हुन थालेपछि हेर्न आउनेको संख्या दिनहुँ थपिँदै थियो । बिस्तारै विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला, कृष्णप्रसाद भट्टराई, कमरेड पुष्पलाल श्रेष्ठ, कमरेड पिपल राणा, कमरेड निर्मल लामा, कमरेड तुलसीलाल अमात्यलगायत नेता र विद्यार्थी संगठनका कार्यक्रममा पनि लोकसांस्कृतिक प्याखें प्रस्तुत हुन थाल्यो । कहिलेकाहीँ पुलिसले राजनीतिक कार्यक्रममा हस्तक्षेप गर्दा नेतासँगै म पनि भानुपन्थो । काठमाडौँ र पाटनका विभिन्न टोलमा हुने धार्मिक कार्यक्रम तथा कविगोष्ठी सुरु हुनुअघि

पनि यस्तो नाच प्रस्तुत गरें । नाटककार बालकृष्ण समजीसँग यही क्रममा परिचय भयो । उहाँले ऐतिहासिक नाटक ‘अमरसिंह’ मा मेरो नृत्य प्रस्तुति समावेश गर्नुभयो ।

मसँग चार महिना स्काउट र नृत्यको तालिम लिएका विद्यार्थी मलाई नेपालमै रोकन चाहन्थे । उनीहरू मेरो अध्यक्षतामा बालसखा दल गठन गर्ने योजना बनाएर समजीसँग सल्लाह लिन गएछन् । समजीले मेरे नामबाट ‘भैरव नृत्य दल’ नामक संस्था खोल्न सल्लाह दिनुभएछ । समजीको सल्लाहलाई मैले पनि हुन भन्न सकिनेँ । उहाँकै नेतृत्वमा भैरव नृत्य दल १० फागुन २०१० मा गठन भयो । ब्रिटिस आर्मीमा फर्किए समय भइसकेको थियो । तर, म यतै बसेँ । आर्मीबाट पाइने आकर्षक सुविधा र भत्ता गुमाइयो ।

गाउँ-गाउँका लोकनृत्यलाई परिमार्जन गरेर प्रस्तुत गर्न थाल्यौँ । डबली नाचलाई लोकसांस्कृतिक नृत्यका रूपमा अघि बढायौँ । गीति-नाट्य, मूक नाट्य, वाणी नाट्यलगायत मधुर नृत्य, याक नृत्य, भोक्रो नृत्य, पद्मसम्भव नृत्य, प्रतिध्वनि नृत्य, एकता नृत्य, विद्या धनम् नृत्य, रोइला, मछुवा, टप्पा, झ्याउरे, सोरठी, खुकुरी, डम्के, सेलो, ताजिया, किम्बु-सुँतौजस्ता अनेक नृत्य सिर्जना गर्थौँ ।

भैरव नृत्य दलको टोली लिएर नेपालका धेरै जिल्ला पुगें । चीन, भारत, रूस, बर्मा, सिंगापुर, मलेसिया, हङकङ, बेल्जियम, जर्मनी, फ्रान्स, युगोस्लाभियालगायत देशमा गएर नृत्य प्रस्तुत गरें । शिक्षामन्त्री बालचन्द्र शर्माको नेतृत्वमा २०१३ सालमा सांस्कृतिक प्रतिनिधिमण्डलमा सहभागी भएर चीन जाँदाको अनुभव मेरा लागि विशेष छ । ३१ असारमा हामी बेइजिङ पुग्यौँ । तीर्थराज तुलाधार, बालकृष्ण सम, काशीप्रसाद श्रीवास्तव, अंगुरबाबा जोशी, चित्तधर हुदय, धर्मराज थापा, धर्मप्रसाद ढकाल, दयारामभक्त माथेमा, भीमदर्शन रोकालगायत साहित्यकार, कलाकार तथा राजनीतिकर्मी यसमा सहभागी थिए । हामीलाई चिनियाँ सर्वोच्च नेता माओ त्से तुङले स्वागत गर्नुभयो । भोलिपल्ट नेपाली र चीनका कलाकारले सांस्कृतिक कार्यक्रम देखायौँ । मैले किसान शीर्षकमा भन्डै १२ मिनेट ‘भाव नृत्य’ प्रस्तुत गरेपछि माओ उठेर मञ्चमै आउनुभयो । चिनियाँ प्रधानमन्त्री चाउ एनलाई पनि कुर्सीबाट उठेर उहाँसँगै आउनुभयो ।

मञ्चमै माओले मलाई कलम दिनुभयो । चीनबाट फर्किएलगत्तै मैले त्यस कलमबाट केही महत्त्वपूर्ण सिर्जना गर्नुपर्छ भन्ने सोचेँ । नृत्य लिपिसम्बन्धी नृत्याङ्क विज्ञान शास्त्र लेख्न थालें । लिपि लेख्न सहज थिएन, यसका लागि धेरै मिहिनेत गरें । ६५ वर्षको तपस्यापछि २०७७ सालमा बल्ल ‘नृत्याङ्क विज्ञान’ पूरा गर्न सकें ।

प्रस्तुति : अन्वेषण अधिकारी

संगीतकार अर्जुन पोखरेललाई मन परेका पुस्तक

■ **नथिया** : सरस्वती प्रतीक्षाको यो सामाजिक यथार्थवादी उपन्यासमा बादी समुदायको संघर्षको कथा छ। बादी समुदायबाट मार्स्टर्स पढ्ने एक महिला यसमा मुख्य भूमिकामा छिन्। उनीमार्फत बादी समुदायका महिलाले भोग्नुपरेका पीडालाई देखाउन खोजिएको छ। यो पुस्तक निकै मार्मिक छ।

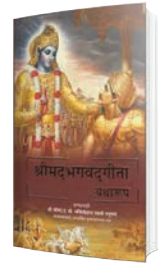

■ **सेतो धरती** : अमर न्यौपानेको यो पुस्तक मलाई अति नै मन पर्छ। यसमा बाल्यकालमै विधवा भएर बाँकी जीवन व्यतीत गरेको एक नारीको करुण कथा छ। यसले तत्कालीन समाजको चित्रण गर्छ। विवाहका विषयमा यथेष्ट जानकारी नहुँदै मुख्य पात्र ताराको विवाह हुन्छ, त्यसपछि सिँउदो पुछिन्छ र जीवनभर दुःख व्यहोर्नुपर्छ। यसले सबैको मन छुन्छ। किनकि, यसमा नेपाली समाजको विगतको तस्बिर छ।

■ **कर्णाली ब्हुज** : यसमा बाबुछोराको प्रेम र कर्णाली-सुर्खेतको परिवेश देखाइएको छ। यो कथाको भाषा पनि निकै सशक्त छ। कर्णालीको वर्णन निकै सुन्दर रूपमा गरिएको छ।

■ **मुनामदन** : महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको यो खण्डकाव्यले धन कमाउन बिदेसिनुपर्ने नेपालीको पीडा बोलेको छ। यसमा प्रयोग भएको भाषा पनि निकै सरल र उत्कृष्ट छ। यो आज पनि सान्दर्भिक छ। हिजो कमाउनका लागि नेपालीहरू भोट जान्थे होलान्। आज खाडी जालान्। तर, हजारौं मुना र मदन आज पनि विछोडमा तड्पिनुपर्ने बाध्यता छ। अहिले पनि ट्रेन्ड परिवर्तन नभएका कारण यो पुस्तक आज पनि निकै सान्दर्भिक छ भन्ने लाग्छ।

■ **गीता** : धार्मिक पुस्तकमा पनि मेरो ठुलो रूचि छ। गीता, बाइबल, कुरान मैले पढेको छु। अहिले त्रिपिटक पढ्दै छु। सबै धर्मका पुस्तक पढ्दा म एउटै निष्कर्षमा पुगेको छु। सबैका सृष्टिकर्ता एकै छन् र ईश्वर निराकार छन्। मलाई धार्मिक ग्रन्थ पढ्दा केलै आनन्द आउँछ। किनकि, यसमा जीवनदर्शनका कुरा हुन्छन्।

■ **फुर्के** : खगेन्द्र लामिछानेको यो उपन्यासले एउटा कुकुरले देखेको समाज बोल्छ। कुकुरले बच्चा पाइसकेपछि त्यसलाई बेच्न ल्याउने कथा यसमा छ। बच्चा कुकुलाई सहरमा ल्याएर बेच्ने क्रममा कुकुनीले देखेको समाज यसमा छ। म आफैँ पनि कुकुर पाल्ने भएकाले यसलाई निकै प्रेम गर्छु। सिरानीमा कुकुरको फोटो भएको यो पुस्तक पल्टाउन निकै मन लाग्यो। हिजो उसलाई प्रेम कसरी गरिन्थ्यो र आज सहरमा आएपछि उसलाई कसरी मानिसले खेदछन् भन्ने कुरा देखाइएको छ। उसले ओत लाग्नलाई कहीं जाँदा त्यहाँ कसरी हेपिन्छ भन्ने परिवेश छ। यसमा कुकुरको मनोविज्ञान छ। यसको भाषाशैली निकै उत्कृष्ट छ।

■ **बिपी कोइरालाका कथा** : मलाई बिपी कोइरालाका कथाहरू निकै मन पर्छन्। शत्रु, दोषी चस्मा, कर्णेलको घोडा, मधेसतिरलगायत कथाहरू निकै उत्कृष्ट छन्। कर्णेलको घोडाले यौन मनोविज्ञानलाई चित्रण गरेको छ।

शत्रु अर्को उत्कृष्ट कथा हो। दोषी चस्माले राणाकालीन समाजमा व्याप्त चाकडौँ प्रथा र दबिएका कर्मचारीको मनोविज्ञानलाई प्रस्तुत गरेको छ।

■ **जीवन काँडा कि फूल** : भ्रमकुमारी धिमरेको आत्मकथा 'जीवन काँडा कि फूल' पनि मलाई निकै मन पर्ने पुस्तक हो। अपांगता भएका व्यक्तिलाई पूर्वजन्मको पाप भनेर समाजले गरेको कठोर टिप्पणीको अवस्थादेखि आफ्नो सफलतासम्मको संघर्ष कथा यसमा समावेश छ। आफूले पढ्ने कोसिस गर्नु, लेख्नका लागि खुझले प्रयास गर्नु र त्यसमा सफल हुनुको कथा छ। पढेर पनि केही गर्न सक्छन् भन्ने प्रश्नहरू जसरी उहाँको जीवनमा आएका थिए, त्यसलाई पनि उहाँले आत्मकथामा उल्लेख गर्नुभएको छ। जीवन काँडा हो वा फूल हो वा काँडा थिएन भने फूलको अस्तित्व यति सुन्दर कसरी हुन सक्थ्यो र ? दुःख थिएन भने सुखको यति ठूलो अनुभूति कसरी हुनसक्थ्यो र भन्ने किसिमको व्याख्या गर्दै उहाँ अघि बढ्नुभएको छ। अन्तिममा उहाँले दिन खोजेको एउटा सन्देश छ : मानिसको मस्तिष्क र व्यवहार सही भएमा शारीरिक अपांगता भएर पनि उसले समाजलाई योगदान गर्न सक्छ। व्यवहार सही भएन भने पढेलेखेका मानिस पनि सही हुन सक्दैनन् भन्ने सन्देश यसले दिन्छ। जीवनलाई काँडा बनाउने कि फूल भन्ने आफ्नै हातमा छ। जीवनमा आफैँलाई चिन्न र आफ्नो होसला बढाउनका लागि यो एउटा प्रेरणादायी पुस्तक हो।

साप्ताहिक राशिफल

६ पुस (शनिबार)
१२ पुस (शुक्रबार)

मेघ

(बु, बे, चो, ला, मि, तु, के, लो, अ)

साताको प्रारम्भमा साथीभाइको साथ र सहयोग पूर्ण रूपमा पाइनेछ। रमाइलो यात्राको योग छ। सेयर कारोबारमा लगानी गर्दा पछि फाइदा मिल्नेछ। प्रेम र मित्रताको बन्धन कसिनुका साथै दाम्पत्य सुखमा रमाउने समय छ। आर्थिक र व्यावसायिक समस्या समाधान हुनेछ। आमदानी बढ्नाले जीवनशैलीमा सुधार ल्याउन सकिनेछ।

वृष

(इ, उ, ए, ओ, बा, बि, डु, डे, बे)

मिहिनेतीहरूका लागि साता फलदायी रहनेछ। आफन्त र साथीभाइबाट सहयोग तथा हौसला प्राप्त हुनेछ। मुद्दा-मामिलामा विजयी भइनेछ। मित्रजनबाट साथ-सहयोग मिल्ने देखिन्छ। मन लोभ्याउने पहिर्नले अरूको नजर आफूमाथि पर्नेछ। सप्ताहान्तमा सहयोगीहरू जुट्नेछन् र काम सफल हुनेछ। अर्थलाभ हुनाले दैनिकीमा परिवर्तन आउनेछ।

मिश्र

(का, कि, कु, घ, ड, छ, के, को, ह)

साताको प्रारम्भमा भ्रमण, खानपान पहिर्न तथा फेसनमा धन खर्च हुनेछ। महत्त्वपूर्ण अवसर गुप्त सक्छ, आफन्तको गतिलो समर्थन मिल्नेछ। घरायसी सुखको अनुभूति हुनेछ। साथीभाइसित भेटघाट हुनुका साथै मनोरञ्जनात्मक काममा संलग्न भइनेछ। सप्ताहान्तमा भाग्यले साथ दिनेछ। सहयोगीहरू जुट्नाले नाम, दाम र इनाम हात पार्न सफल भइनेछ।

कर्कट

(हि, हु, हे, हो, डा, डि, डु, डे, डो)

शत्रुहरू किनारा लाग्नेछन्। चिताएको कामले तीव्रता लिनेछ। राजनीतिक कार्यमा सफलता मिल्नेछ। जोस-जाँगर र हिम्मत पनि बढ्नेछ, महिला वा मित्रबाट विशेष सहयोग पनि मिल्नेछ। साताको मध्यमा दबाब र तनाव बढेको महसुस हुनेछ। सोचेअनुरूप काम नबनाले दिक्क लाग्नेछ। सप्ताहान्तमा कामको सन्दर्भमा रमाइलो यात्रा र आतिरिक्त आमदानी हुनेछ।

सिंह

(मा, मि, मु, मे, मो, टा, टि, टु, टे)

विभिन्न अवसरले पछ्याउनेछन्। नजिकको मित्रसँग भेटघाट हुनेछ। पठनपाठनमा प्रगति हुनेछ, तर साताको उत्तरार्द्धमा धन खर्च हुनेछ। व्यावसायिक काममा सामान्य फाइदा उठाउन सकिनेछ। विभिन्न भौतिक साधन जुट्नेछन्। लगनशीलताले नाम, दाम र इनाम दिलाउन सक्छ। मन मिल्ने साथी भेटिनुका साथै प्रेमको बन्धन कसिने सम्भावना छ।

कन्या

(टो, प, पि, पु, ष, ण, ठ, पे, पो)

चुनौती चिर्दै काम बनाउन सकिनेछ। आतिथ्यपूर्ण सम्मान प्राप्तिको योग छ। अरूलाई प्रभावित पारेर काम बनेछ। व्यापार व्यवसायमा लाभ मिल्नेछ। उद्योग र व्यापारमा विशेष फाइदा हुनेछ। शत्रु र प्रतिस्पर्धीलाई सजिलै हराउन सकिनेछ। पारिवारिक भेटघाटको समय छ। साताको अन्त्यमा विभिन्न भौतिक साधन जुट्नेछन्। वैदेशिक यात्रामा सफलता मिल्नेछ।

तुला

(र, रि, रु, रे, रो, ता, ति, तु, ते)

साताको प्रारम्भमा अनावश्यक भ्रमेलामा फस्न सकिनेछ। चुनौतीको सामना गर्दै अगाडि बढ्नुपर्ने ग्रहयोगले संकेत गरेको छ। बुधवारदेखि प्रयत्न गरे फाइदा पनि लिन सकिनेछ। टाढिएका साथीभाइ नजिकिनेछन्। भाग्यको साथ पूर्ण रूपमा मिल्नेछ। सप्ताहान्तमा विद्यार्थीका लागि सुखद समाचार आउनेछ। विदेश यात्राको प्रक्रिया अघि बढ्नेछ।

वृश्चिक

(तो, ना, नि, तु, ने, नो, या, यि, यु)

धनार्जनका नयाँ स्रोत पत्ता लाग्नेछन्। नयाँ कार्यको थालनी हुनेछ। कूटनीतिक नियोगको सहयोग मिल्नेछ। सफल यात्राको योग पनि छ। प्रशंसकहरूले साथ दिनेछन्। बिहीवारदेखि आँल जोखिमपूर्ण जिम्मेवारी प्राप्त हुनाले सावधानीका उपाय अवलम्बन गर्नुपर्ला। वैधानिक प्रावधानले पनि घुमाउरो मार्गबाट मात्र लक्ष्यमा पुग्न सकिनेछ।

धनु

(वे, वो, भ, मि, बु, फा, फा, ड, भे)

साताको प्रारम्भमा मनमा हर्ष, उमंग र उत्साह छाउनेछ। विशिष्ट व्यक्तिको सहयोग पाइनेछ। मन लोभ्याउने पहिर्नले अरूको नजर आफूमाथि पर्नेछ। बिहीबार लेनदेन र हिसाबकिताबमा सावधान नहुँदा केही विवाद हुन सक्छ। स्थान परिवर्तन हुने सम्भावना रहिरहनेछ। सप्ताहान्तमा स्थिति अनुकूल हुनाले लक्ष्यमा पुगिनेछ।

मकर

(भो, ज, जि, बि, बु, बे, खो, गा, गि)

साताको प्रारम्भबाटै शुभ समाचार सुन्न पाइनेछ। नयाँ कार्यको थालनी हुन सक्ने ग्रहयोगले संकेत गरेको छ। राजनीतिक कार्यमा सफलता मिल्नेछ। आमदानी पनि प्रशस्तै बढ्न सक्छ। सहयोगीहरूले सकेको सहयोग गर्नेछन्। सप्ताहान्तमा स्वास्थ्यमा मौसमी गडबडी देखा पर्न सक्छ। सोखले खर्च गराए पनि उद्देश्य पूरा नहुन सक्छ। भैरभगडाबाट टाढै बस्दा उत्तम हुनेछ।

कुम्भ

(गु, गे, गो, सा, सि, सु, से, सो, व)

साताको प्रारम्भमा योजना कार्यान्वयनमा ढिलाइ गर्नाले सहभागी भइएला। प्रशस्त धन आर्जन गर्ने अवसर पाउनुहुनेछ। राख्ने बढ्न सक्छ। बुधवारदेखि नयाँ ज्ञान प्राप्त हुने योग छ। समाजसेवामा लागि पर्नुपर्ने योग रहेको छ। सप्ताहान्तमा आगन्तुकले अलमल्याउने हुँदा चिताएको काममा पनि बाधा पुग्न सक्छ। धन खर्च हुने योग छ।

मीन

(वि, डु, थ, फ, ज, दे, दो, च, बि)

जुक्ति तथा बुद्धिको प्रयोगले समस्या सुल्झाउन सकिनेछ। मनोरञ्जनमा सहभागी भइएला। प्रशस्त धन आर्जन गर्ने अवसर पाउनुहुनेछ। उद्युत्पन्न रकम हातलागी हुने समय छ। अवसरका लागि चुनौतीसँग लड्नुपर्ने देखिन्छ। बिहीवारदेखि श्रम र व्यवसायबाट मनन्य आमदानी हुनेछ। तर, सप्ताहान्तमा व्यावसायिक यात्राको योग छ।

एक प्रतिभाशाली क्रिकेटरको उदय र पतन

विनोद काम्बलीको अहिलेको हालत देखेर उनका अग्रज र सहकर्मी क्रिकेटरदेखि प्रशंसकहरूसम्म दुःखी बनेका छन्

क्रिकेटरको कीर्तिमान पनि बनाए। मिडियाले उनलाई भारतीय क्रिकेटको सिंहासनको उत्तराधिकारीको रूपमा अभिषेक गर्‍यो। उनको सहज 'स्ट्रोक प्ले'को सर्वत्र प्रशंसा भयो। पाकिस्तानमा गरेको कारनामाले काम्बलीको प्रतिष्ठालाई अझ उँचो बनायो, जहाँ प्रतिकूल परिस्थितिमा उनको निडर ब्याटिङ शैलीले वाहवाही पायो। काम्बलीको फिल्डबाहिरको व्यक्तित्व (ग्ल्यामर र सार्वजनिक ध्यानकर्षणमा रूचि) खेलमा मात्र एकोहोरो केन्द्रित हुने तेन्दुलकरको भन्दा फरक थियो।

इन्डिया टुडे वेबसाइटका अनुसार काम्बलीको करियरले सन् १९९६ को विश्वकपको सेमिफाइनलमा श्रीलंकविरुद्ध कोलकाताको खेलमा एउटा भयानक मोड लियो। भिड अराजकतामा उत्रिनुअघि भत्किएको पिचमा कठिन लक्ष्य पछ्याउँदै भारत १२०/८ मा समेटिएको थियो। श्रीलंकाको जितपछि अर्वाजित १० रन बनाएर क्रिजमा फसेका काम्बलीले आँसु चुहाउँदै हिँडेका थिए। काम्बलीको भावनात्मक बाँहिर्गमनको तस्बिर उनको करियरको कमजोरीको प्रतीक बन्यो। त्यसपछिका वर्षमा काम्बलीको आफ्नो स्वास्थ्य समस्याबाहेक काम्बली गम्भीर आर्थिक समस्याको पनि सामना गरिरहेका छन्। एक समय अनुमानित १.५ मिलियन डलर नेटवर्थका मालिक यी क्रिकेटरको सम्पत्तिमा पनि तीव्र गिरावट आएको छ। इसन्युजडट टिभीका अनुसार सन् २०२२ सम्ममा उनको आमदानी वार्षिक चार लाख रूपैयाँमा भरेको थियो र अहिले उनी मासिक ३० हजार रूपैयाँमा बाँचिरहेका छन्।

खेल

● सुभाष शर्मा

कुनै बेला उनीसँगै क्रिकेटको एउटै क्रिजमा ब्याटिङ गरेका कतिपय समकालीन साथी अहिले प्रशिक्षणमा व्यस्त छन्। कतिपयका लागि ब्याटिङ र बल अभैँ पनि दिनचर्याको महत्त्वपूर्ण पाटो बनेको छ। तर, कुनै समय चर्चाको शिखर चुमेर क्रिकेटमा छुट्टै छाप छोडेका उनी भने जीवनकै सबैभन्दा कठिन र संघर्षपूर्ण मोडमा पुगेका छन्। एउटै क्रिजमा लामो समय ब्याटिङमा साभेदारी गरेका आफ्नै साथी चिन्न नसक्ने अवस्थामा छन्। उनी हुन्, भारतीय क्रिकेटर विनोद काम्बली।

भारतीय क्रिकेट जगत्मा विनोद काम्बली संघर्ष र पीडाका पर्याय हुन्। मुम्बईका विलक्षण प्रतिभाका धनी काम्बलीको 'करियर' दुनियाँलाई चक्का दिने सफलताको शिखरदेखि अकल्पनीय पतनसम्म जोडिन्छ। उनी एक असाधारण प्रतिभाशाली युवा थिए, जसले क्रिकेटका बादशाह सचिन तेन्दुलकरलाई पछि पार्ने वाचा गर्थे। तर, केवल प्रतिभा मात्र भएर हुँदैन, 'भाग्य'ले पनि साथ दिनुपर्छ भन्ने कुराको ठुलो उदाहरण बने, उनी।

सन् १९७२ को जनवरी १८ मा जर्मिआका काम्बली मुम्बईको कांजुरमार्गको शान्त वातावरणमा हुर्किए। सहरका धेरै युवाका लागि क्रिकेट जीवन जिउने एउटा आधार थियो। सनैदेखि ब्याटसँग उनको लगाव बढ्यो। सन् १९८८ मा शारदाश्रम विद्यामन्दिरका लागि आयोजित स्कुल म्याचमा ६६४ रनको कीर्तिमान तोड्ने क्रममा उनी आफ्नो बाल्यकालका साथी सचिन तेन्दुलकरसँगै चर्चामा आए। काम्बलीले ३४९ रनको योगदान दिएका थिए। उनीहरूको साहसिक साभेदारीले दुई उदीयमान ब्याटिङ स्टारको आगमनलाई संकेत गर्‍यो।

■ **काम्बली र तेन्दुलकरको त्यो साभेदारी**
मुम्बई क्रिकेटको तातो 'भट्टी'मा काम्बली र तेन्दुलकरको मित्रता गाँसियो। 'विनोद पहिल्यैदेखि चन्चल थिए' उनको अतीतबारे तेन्दुलकरले हिन्दी वेबसाइट इन्डिया टुडेलाई भने। काम्बलीको विन्यास स्वभाव र उँचो व्यक्तित्वले सचिनको शान्त र अनुशासित दृष्टिकोणलाई पूर्ण रूपमा पूरक बनायो। काम्बलीको प्रारम्भिक करियरको सबैभन्दा उल्लेखनीय पक्षमध्ये एक हो, तेन्दुलकरसँगको कीर्तिमानी साभेदारी। विद्यालय क्रिकेट प्रतियोगितामा फोर्ट, काम्बली र तेन्दुलकरले ६६४ रनको अटुट साभेदारी गरेका थिए। काम्बलीले ३४९ रनको योगदान पुर्‍याएपछि प्रशिक्षक रमाकान्त आचरेकरले उनीहरूलाई इनिङ्स घोषणा गर्न बाध्य बनाए। यो साभेदारी विद्यालय क्रिकेट इतिहासमै सबैभन्दा उच्च हो।

■ **टेस्ट क्रिकेटमा काम्बलीको कब्जा**
सन् १९९३ मा काम्बलीले आफूलाई अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा परिचित गराए। ठुला स्कोरका लागि एक स्ट्राइलिस बर्याँहाते उनले इंग्ल्यान्ड र जिम्बावेविरुद्ध ब्याक-टु-ब्याक दोहोरो शतक बनाएर टेस्ट क्रिकेटमा कब्जा जमाए। सन् १९९३ को अन्त्यसम्म काम्बलीको 'ब्याटिङ एम्प्रेज' १०० भन्दा माथि पुग्यो। खेलका महान् हस्तीहरूसँग उनको तुलना हुन थाल्यो। उनले सन् १९९३ मा वानखडे स्टेडियममा इंग्ल्यान्डविरुद्ध २२४ र अर्को टेस्टमा जिम्बावेविरुद्ध २२७ रन बनाए। काम्बलीले तीन फरक देश (इंग्ल्यान्ड, जिम्बावे र श्रीलंका) विरुद्ध लगातार तीन टेस्ट शतक प्रहार गर्ने एक मात्र

● **सुरेशचन्द्र रिजाल**
ज्योतिष तथा वास्तुविद्। मो : ९८११०६१९२४

समीक्षा

● डा. ज्ञानेन्द्र यक्सो

निरन्तर नवीन र बहुआयामिक लेखनमा आफूलाई प्रस्तुत गर्ने कवि मनप्रसाद सुब्बाले यसपल्ट 'मिसाम' नामक कथासंग्रह नेपाली साहित्यिक समाजसमक्ष प्रस्तुत गरेका छन्। कथा रचना गर्नु अर्न संग्रहका रूपमा प्रकाशित गर्नु साथै नवीन कथा रचना गर्नु र प्रकाशित गर्नु दुई भिन्न कुरा हुन्। मप्रसुले गद्याख्यानका रूपमा प्रस्तुत गरेका 'मिसाम'को बहुप्रतिशत पछिल्ला तर्कसँग मेल खान्छ। भट्ट सुन्दा नै असामान्य लाग्ने 'मिसाम' ले स्थानीय र विश्व-परिवेशलाई घतलाग्दो आलोचना गरेको छ।

एउटा पाठभित्र अनेकार्थ गुम्फित हुन्छ भन्ने कुरा अगावै गरियो। पाठलाई पाठकले आफ्नो काल, परिवेश, ग्रहण क्षमता र रूचिअनुसार अर्थ्याउने गर्छ। पाठ पाठक सापेक्षित हुँन्छ र त्यसलाई त्यसरी अध्ययन गर्ने स्वतन्त्रताले पाठ आफैँ अनेकौँ सम्भावनाले युक्त माटोभैँ उर्वर हुने गर्छ। मप्रसुको नवीन कथासंग्रहभित्र यस्ता अर्थका अनेकौँ पत्रा गुम्फित होलान्। यस्ता अर्थहरूको गुम्फनले निर्माण

सौराहाकी कान्छी ‘नेचर गाइड’

पहिले-पहिले जनावरले बस्तीमा बिगार गर्दा रिसाउने तबिता नेचर गाइड बनेपछि भने पूरै फेरिएकी छिन्

प्रकृति

● हरिशरण खनाल

नेचर गाइड बन्नुअघि सौराहा, चितवनकी तबिता महतोलाई बाघ, चितुवा, भालु, जंगली हात्ती, गैंडाजस्ता जनावर देख्दा सारै रिस उठ्थ्यो । नउठोस् पनि किन्, बाघ, चितुवा, भालुजस्ता जनावरले घरमा पालिएका पशुचौपाया खाइदिन्थे त कहिलेकाहीँ मान्छेकै ज्यान पनि लिन्थे । उता गैंडा र जंगली हात्ती, बँदेल, मुगजस्ता जनावरले बालीनाली सखाप पार्नुका साथै कहिलेकाहीँ मान्छेमाथि पनि आक्रमण गर्थे, कतिको ज्याने जान्थ्यो, घरगोठ भत्काइदिन्थे । ‘घाँसदाउराका लागि जंगल जाँदा जतिवेला पनि तिनेको आक्रमणमा परिएला कि भनेर डर हुन्थ्यो,’ तबिता भनिन्छ, ‘गोठालो जाँदा वस्तुभाउमाथि आक्रमण गर्लान् या आफैँ आक्रमणमा परिएला कि भनेर चिन्ताले सताइरहेको हुन्थ्यो । घरमै हुँदा पनि हात्तीले कतिखेर आएर घर भत्काइदिने हो, पत्तो हुँदैनथ्यो । दुःखले लगाएको बालीनाली त कति नष्ट गरे कति ! अनि किन रिस नउठ्नु त ?’

तर, अहिले आफैँ नेचर गाइड बनेर सौराहाआसपासका जंगलमा स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटक घुमाउन थालेपछि भने उनको सोच पूरै बदलिएको छ । ‘वास्तवमा जंगली जनावर हाम्रो बस्तीमा घुसेका होइन रहेछन्,’ जंगल सफारी गराउने जिपमा उभिएर भाडीतिर आँखा डुलाउँदै तबिता उर्ते प्रश्न गर्छिन्, ‘हामी मान्छे पो उनीहरूको बस्तीमा घुसेका रहेछौँ । हामीले उनीहरूको बस्तीमाथि अतिक्रमण गरेपछि उनीहरू हाम्रो बस्तीमा नघुसेर के गर्छन् त ?’ तबिताका अनुसार अहिले घना बस्ती भएको सौराहा र आसपासको क्षेत्रमा कुनै वेला घना जंगल थियो । जंगली जनावर निरिफक्री विचरण गर्थे । पछि मानिसहरूको अतिक्रमण बढ्दै गएपछि जंगल सौचुरिँदै गयो, बस्ती र खेतीयोग्य जमिन बढ्दै गयो । जंगली जनावरको वासस्थान खुम्चिँदै गयो । जसले गर्दा मानव र जंगली जनावरबिचको द्वन्द्व बढ्दै गयो ।

भर्खर २२औँ वसन्तमा रमाइरहेकी तबिता सौराहा क्षेत्रकै कान्छी नेचर गाइड हुन् । उमेर सानो भए पनि जंगलबारेको उनको बुझाइ भने सानो छैन । ‘प्रकृतिले मान्छेबाट केही लिँदैन, दिन्छ मात्र,’ कुमरोज सामुदायिक वनभित्रको सफारी स्टको छेवैमा उभिएर पर्यटकतिर ‘पोज’ दिइरहेको थाले साम्बतरि इसारा गर्दै तबिता भनिन्छ, ‘हामीले थिनको प्राकृतिक वासस्थान नबिगारिदिए पुग्छ । वेला न कुवेला थिनलाई ‘डिस्टर्ब’ नगरिदिए थिनीहरू यहीँ रमाउँछन्, थिनले हामीलाई बिगार गर्दैनन् ।’ अनि यसरी सफारीका नाममा जंगलभित्र जिप कुदाउँदाचाहिँ थिनलाई डिस्टर्ब हुँदैन त ? भनेर सफारीमा रमाइरहेका काठमाडौँको मोक्षदा स्कूलबाट जंगल सफारीमा आएका विद्यार्थीको प्रश्नमा गम्भीर हुँदै उनले लामो जवाफ फर्काइन्, ‘केही न केही डिस्टर्ब त पक्कै हुन्छ । तर, सौराहा आउने हरेक पर्यटकको लक्ष्य यहाँको जंगल सफारी नै हो । सौराहाले पर्यटकलाई जंगल सफारी गराएन भने ऊसित यहाँ जीविकोपार्जनको गतिलो विकल्प नै बाँकी रहँदैन । यहाँका होटेलमा बसेर खान र सुत्न मात्र त को नै आउँछ र ? त्यसैले, हामीले सकभर जंगली जनावरलाई डिस्टर्ब नहुने गरी जंगल सफारी गराउने नियम बनाएका छौँ । पैदल सफारी, हात्ती सफारी र जिप सफारी गरी तीन तरिकाबाट पर्यटकलाई सेवा दिइरहेका छौँ । जिप सफारीमा हरेक जिपमा तालिम प्राप्त नेचर गाइडको अनिवार्य व्यवस्था गरेका छौँ । पैदल सफारी त नेचर गाइडविना सम्भव हुने कुरै भएन । जंगलमा ठुलो आवाज निकालेर धुलो उडाउँदै जिप कुदाउन पाइँदैन । एक दिनमा दुई सिफ्टमा ६० भन्दा बढी जिपलाई प्रवेश दिइँदैन । जनावरलाई डिस्टर्ब हुने गरी चर्को आवाज निकाल्न पाइँदैन । जनावरलाई दुःख दिन या आक्रमण गर्न पाइँदैन । हामीले उनीहरूलाई माया गर्थौँ, उनीहरूलाई शान्त र उपयुक्त

तबिता महतो

वासस्थान दिन सक्थौँ भने अनुशासित भई गरिने यस्ता सफारीबाट जनावरहरू पनि रमाउँछन् । त्यसैले त उनीहरू हामीलाई देख्दा भान्साको साटो अनौटो मानेर हेरिरहेका हुन्छन् । थिनलाई पनि हाम्रो उपस्थितिको बानी परिसकेको छ । फेरि, यस्तो सफारी गराएर जंगली जनावर र जंगलको अवलोकन गराउने प्रचलन अन्य देशमा पनि त छ ।’

पहिले-पहिले जनावरले बस्तीमा बिगार गर्दा रिसाउने तबिता अहिले आफू नेचर गाइड बनेपछि भने पूरै फेरिएकी छिन् । सौराहाआसपासका जंगलमा दुर्लभ एकसिंगे गैंडा, पाटेबाघ, हात्ती, मृग (साम्बर, स्पटेड, रतुवा) लगायतका जनावर तथा मयूर, डार्टर, बुलबुल (जुरेली), चखेवा, सारस, बकुल्लालगायत विभिन्न प्रजातिका चराचुरुंगी भएकैले सौराहाको आर्थिक जीवन चलायमान भएको उनको बुझाइ छ । गम्भीर हुँदै उनी भनिन्छ, ‘यति सुन्दर जीवजन्तु पाइने भएकाले मात्र यहाँ पर्यटक ओइरिएका हुन् । नत्र पर्यटकलाई देखाउन सौराहासित के नै छ र ? हिमाल छैन, ठुला ताल छैनन् । बन्जीलगायत साहसिक खेल खेलाउने ठाउँ छैन । च्याफ्टेड गराउने बेगयुक्त नदी या भरना छैनन् । थिने जीवजन्तु हेर्न पर्यटक आउँछन् र त सौराहामा यति धेरै होटेल र होम स्टे चलेका छन् । त्यहाँ यहीँका स्थानीयले रोजगारी पाएका छन् । स्थानीय किसानले तरकारी, दुध, दही, माछा, मासु, अन्डा, अन्नलगायत आफ्ना उत्पादनको बजार पाएका छन् । थारू समुदायले आफ्नो कला देखाएर पनि जीविका चलाइरहेका छन् । हामीले पर्यटक घुमाएर आम्दानी गरिरहेका छौँ । पर्यटकलाई जति धेरै सेवा दिन

सकिन्छ, उनीहरूबाट हामीले त्यति नै धेरै लाभ लिन सक्छौँ । त्यसैले, मेरो बुझाइमा सौराहाको आर्थिक तथा सामाजिक जीवनको मुख्य आधार नै यहाँको जंगल, नदी, ताल, सिमसार क्षेत्र र त्यहाँ आश्रित जीवजन्तु नै हुन् ।’

नेचर गाइड पिता बाबुरामसँगै जंगल जाँदा-आउँदा र पर्यटकसितको संगतबाट कान्छी छोरी तबिताले जंगल र जंगली जीवजन्तुबारे धेरै कुरा थाहा पाइन् । कति कुरा आफ्नै अनुभवबाट सिकिन् । कति कुरा परिस्थितिले आफैँ सिकाउँदै लथ्यो । कक्षा १२ सम्म पढेकी तबिता मातृभाषा थारूका अतिरिक्त नेपाली, हिन्दी र अंग्रेजी भाषामा मज्जाले कुराकानी गर्न सकिन्छ । फ्रेन्च भाषामा चाहिँ उनी कामचलाउ शब्द मात्र बोल्न सकिन्छन् । उनले नेचर गाइडको लाइसेन्स लिएर पर्यटक घुमाउन थालेको भर्खर डेढ वर्षजति मात्र भयो । तर, छोटै समयमा पनि उनले विभिन्न खाले पर्यटक भेटेकी छिन् । ‘कतिपय पर्यटक एकदम सहयोगी, बुझ्भक्की र प्रकृतिको महत्त्व बुझ्नेका पनि भेटिनुहुन्छ । तर, कतिपयलाई चाहिँ ‘ह्यान्डल’ गर्न अलिक अप्ठ्यारो पनि हुन्छ । कतिपयले जंगलमा ठुलो स्वरमा नबोल्नु, हल्ला नगर्नु भन्दाभन्दै पनि चिच्याएर आफ्नो खुसी व्यक्त गर्नुहुन्छ । यसले जंगलभित्रको शान्त जीवन खलबलिन सक्छ । कतिपय पर्यटकचाहिँ जनावर देख्दा धेरै नै नजिक जान खोज्नुहुन्छ । कतिपयले डुइन उडाउन खोज्नुहुन्छ । हुँदैन भन्दा भनकभ रिसाउनुहुन्छ । तैपनि, धैर्यपूर्वक सम्भाइबुझाइ गरेर ह्यान्डल गर्नुपर्छ । खासगरी अन्यत्रका भन्दा भारतीय पर्यटकलाई ह्यान्डल गर्न अलिक कठिन पछि कहिलेकाहीँ ।’

सफारीमा कस्तो अवस्थामा खुसी लाग्छ त तबितालाई ? भनिन्छ, ‘जब धेरै किसिमका जीवजन्तु नजिकबाट देख्ने मौका पाइन्छ, तब आफूले घुमाउँदै गरेका पर्यटक खुसी हुनुहुन्छ । उहाँहरू खुसी भएको देख्दा मलाई पनि खुसी लाग्छ । कहिलेकाहीँ जीवजन्तु खासै देखिँदैनन् । जंगल सफारी भनेको चिडियाखानाको भ्रमण त होइन नि ! जनावर सधैँ देखिनैपर्छ भनेर केही छ र ? तिनीहरू हामीले तलब, भत्ता दिएर अनुहार देखाइदिने काममा खटाएका हाम्रा कामदार हुन् र हामीले चाहँदैंमा देखिनलाई ? कहिलेकाहीँ ती नदेखिन पनि सक्छन् । यस्तोमा कतिपय पर्यटक धेरै नै दुःखी हुने, रिसाउने पनि गर्नुहुन्छ । उहाँहरूले प्रकृतिको आनन्द लिन नजानेर त्यस्तो भएको हो । जंगलमा जनावर देख्नैपर्छ भनेर छिर्ने हो भने कहिलेकाहीँ निराश हुन पनि सकिन्छ । देखिए जनावर हेरीला, नदेखिए शान्त र मनोरम प्रकृतिको आनन्द लिउँला भनेर आउने हो भने प्रकृतिले हामीलाई कहिल्यै निराश बन्न दिँदैन ।’

जंगल सफारीमा डर कतिको लाग्छ नि तबितालाई ? प्रश्न सुन्नासाथ सोच्नैसोची उनी फ्याट्टै जवाफ दिनिन्छन्, ‘कहिलेकाहीँ अति नजिकबाट बाघ, चितुवा, हात्ती या गैंडासित जम्काभेट हुँदा मुटु ढक्क फुल्छ । तर, आफ्नो काँधमा आफू सुरक्षित भएर आफूले जिम्मामा ल्याएका पर्यटकलाई समेत जोगाउने दायित्व हुने भएकाले धैर्यपूर्वक परिस्थिति सम्हाल्नतिर लागिन्छ । सफारीमा डराएर काम चल्दैन । तैपनि, मलाई सफारीमा जंगली हात्ती भने नभेटिए हुन्थ्यो जस्तो लाग्छ । बाघ निकै लजालु स्वभावको हुन्छ । ऊ हतपत्त मान्छेको नजिक पर्दैन । तर, हात्ती केही गरी रिसायो भने त्यसबाट बच्न निकै मुस्किल हुन्छ ।’

तबिताले सफारीका क्रममा पाटेबाघ, गैंडा, हात्ती, चितुवा, मृग, बँदेलजस्ता जीवलाई नजिकैबाट देखेकी छिन् । ती जति नजिकबाट देखिन्छन्, त्यति नै सुन्दर लाग्छन् उनलाई । तब तिनी अबोध र सुन्दर पशुहरूप्रति आगध माया पलाउँछ उनमा । पहिले-पहिले सौराहाबाहिरबाट टाढाटाढाका नेचर गाइड ल्याएर यहाँ काम दिइन्थ्यो । सौराहाका स्थानीयलाई मुस्किलले विश्वास गरिन्थ्यो । तबिता भनिन्छ, ‘सानैदेखि हामीले घाँसदाउरा गर्दा ढुलेको वन र देखेका वन्यजन्तुलाई हामीले जति बाहिरकाले कसरी चिन्न सक्छन् ? त्यसैले, मलाई त्यो पटककै मन पर्दैनथ्यो । अहिले त सबै यहीँका नेचर गाइड हुनुहुन्छ । यसबाट जंगल र जंगली जनावरको संरक्षणमा स्थानीयमा ठुलो चेना आएको छ । सबैले, जंगली जनावरलाई आफ्नो पहिचान र अस्तित्वका रूपमा स्विकारेका छन् । यसले गर्दा यहाँ मानव र जंगली जनावरबिचको द्वन्द्व पनि कम हुँदै गएको छ ।’ महिला नेचर गाइड भएर काम गर्न कति सजिलो छ त भन्ने प्रश्नको जवाफमा उनले भनिन्, ‘मेरा बुबा पनि नेचर गाइड नै हुनुहुन्छ । परिवारको साथ र सहयोग भयो भने अरूले के भन्छ, त्यसले कुनै फरक नपर्दो रहेछ । अहिले त महिला नेचर गाइडको संख्या बढ्दै गएकाले सबैले राम्रो मान्नुहुन्छ ।’ तबिताका श्रीमान् विशाल सफारीको जिप चलाउँछन् । हामी जुन जिपमाथि बसेर तबितासित जंगल सफारीसँगै कुराकानी पनि गरिरहेका थियौँ, त्यो जिप उनैका पति विशालले हाँकिरहेका रहेछन् । पतिपत्नी एउटै पेसामा भएकाले भनै सहज भएको तबिताको बुझाइ छ ।

तबिताको उमेरका लाखौँ युवा विदेश पलायन भइरहेको समयमा उनलाई चाहिँ विदेश जाने मोह पलाएको छैन त ? प्रश्न सुनेपछि उनले हैसिलो अनुहारमा गम्भीर जवाफ फर्काइन्, ‘अहै, पटककै छैन । त्यसबारे सोचेकी पनि छैन र सोच्ने पनि छैन सायद । जहाँ गए पनि दुःख नगरी कसैले हामीलाई पैसा दिने होइन क्यार ! यहाँ आफ्नो घरपरिवार, आफन्त र साथीसँगिसँगै बसेर आफ्नै गाउँठाउँमा काम गर्न पाइएको छ । घरपरिवारबाट अलगिएर कमाएको सम्पत्तिले कसरी सुख दिन्छ ? परिवारका सबैसँगै बसेर काम गर्न पाउँदाको सुखसित पैसाको तुलना कसरी हुन सक्छ ? फेरि पैसा कमाएर कसलाई पो पुगेको छ र ?’

पछिसम्म यही कामलाई निरन्तरता दिनुहुन्छ त भन्ने प्रश्न भुझ्मा खस्न नपाउँदै उनले वनजंगलतिर हेरेर टोल्हाउँदै जवाफ फर्काइन्, ‘यहाँको घना वनजंगल, अबोध जंगली जनावर, चराचुरुंगी र यो मनमोहक शान्त वातावरणसित गाँसिएको माया चटक्कै भुलेर त कहाँ जान सकिएला र खे ? हुन त भविष्यबारे अहिले नै के भन्न सकिन्छ र ? तैपनि, मचाहिँ समय र परिस्थितिले साथ दिउन्जेल यसै काममा लागिरहन्छु । श्रीमान् बुझ्भक्की हुनुहुन्छ । बाबाआमा सहयोगी हुनुहुन्छ । यस्तोमा यो कामबाट टाढा हुनेबारे कल्पना पनि आउँदैन मममा ।’

महान् साहित्य महान् चलचित्रमा रूपान्तरित हुन सक्ला ?

नेटफ्लिक्सले ग्याब्रियल गार्सिया मार्खेँजको ‘वन हन्ड्रेड इयर्स अफ सोलिच्युड’माथिको ‘सिरिज’ पनि पुस्तकजत्तिकै महान् हुने अपेक्षा गरेको छ

सिनेमा

ग्याब्रियल गार्सिया मार्खेँज यस्तो ‘सरियल’, विस्तारित कथालाई पर्दामा न्याय गर्न गाह्रो हुने ठान्थे । उनको हिसावमा सन् १९६७ मा प्रकाशित उनको ‘ल्यान्डमार्क’ उपन्यास ‘वन हन्ड्रेड इयर्स अफ सोलिच्युड’लाई न्याय गर्न एक सय घण्टाको समय चाहिने र छायांकन कोलम्बियामा र पूर्ण रूपले स्पेनिसमा गर्नुपर्थ्यो । नेटफ्लिक्सले मार्खेँजका यी तीनमध्ये दुई उद्घोषलाई सम्मान गरेको छ, मार्खेँजको विरासतकै सहयोगमा । यी रिट्ठुमर (प्रसारक) मार्खेँजको यस भव्य उपन्यासको पर्दामा पहिलोपटकको दृश्यांकनदेखि खुसी देखिएको छ । उ यो परियोजना ‘ल्याटिन अमेरिकी इतिहासकै महत्वाकांक्षी प्रडक्सन हो’ भनेर गर्वले छाती फुलाउँछ । (‘महत्वाकांक्षी’को अर्थ ‘भइँगो’ भन्ने पनि त हो । नेटफ्लिक्सले बजेट सार्वजनिक गर्ने गर्दैन तर ‘प्रडक्सन’का हिसाबले यो यस क्षेत्रकै सबैभन्दा ठुलो निर्माण हो) । दर्शकहरूले कति ‘एकान्त’ चाहलान् भनेर कुरालाई ध्यानमा राख्दै नेटफ्लिक्सले मार्खेँजको यस उपन्यासलाई १६ एपिसोडमा संकुचित गर्ने भएको छ, जसको पहिलो भाग ११ डिसेम्बरमा रिलिज भएको छ ।

पुस्तकले चलचित्र निर्माताहरूलाई दुई कारणले चुनौती दिएको छ । पहिलो कारण हो यसको हैसियत । धेरैलाई ‘वन हन्ड्रेड इअर्स अफ सोलिच्युड’ २०औँ शताब्दीको एउटा भव्य उपन्यास हो भन्ने लाग्छ । यो उपन्यासले मार्खेँजलाई सन् १९८२ मा साहित्यतर्फको नोबेल पुरस्कार दिलाएको थियो भने विश्वभर करिब पाँच करोडप्रति बिक्री भएको छ । माया, स्नेहसँगै अपेक्षा पनि त आउँछ । जब यो टिभी सो

फोटो: नेटफ्लिक्स

(‘सिरिज’)को घोषणा गरियो, यसका अनुलाइन प्रशंसकहरूले तत्कालै यसको भद्रा रूपान्तरणको भय व्यक्त गरेका थिए ।

यी टिप्पणीहरूले यस उपन्यासको चरम जटिलतालाई उजागर गर्छन्, जुन यसको अर्को परीक्षण हो । सन् १८५०-१९५०, बिचको परिवेशमा लेखिएका यो पुस्तकले जोसे आर्काडियो र उनकी पत्नी उर्सुलाले माकोन्डो नगर बसाएको क्षणदेखि उनीहरूको अन्तिम वंशजको मृत्युसम्म बुन्दिया

मार्खेँजको शैली भनेर चिनिने यो जादुई यथार्थवाद (रियालिजम) कागजमा त मनमोहक हुन सक्छ । तर, यो पर्दामा अविश्वसनीय देखिन सक्ने जोखिम छ । जब नेटफ्लिक्सले निर्देशक एलेक्स गार्सिया लोपेजलाई यस परियोजनाबारेमा सम्पर्क गर्‍यो, उनी उत्साहित तर भयभीत भएका थिए ।

परिवारका अनेकौँ पुस्ताको नियतिलाई पछ्याउँछ, गृहयुद्ध, आधुनिकीकरण, आर्थिक समृद्धि एवं अवनतिसाहित ।

यो कथामा समय एउटा ‘टर्निङ प्विगल’ हो, जसले ‘अपरिहार्य रूपमा पुनरावृत्ति’ गरिरहन्छ । परिवारका पुरुषहरू जोसे, आर्काडियो वा औरिलियानोको नामबाट सम्बोधित छन् । (पुस्तकको अग्रभागमा वंशावली राख्ने आइडियालाई सबै पाठकले मन पराएका छन्) यसमा अरू असामान्य

परिघटनाहरू पनि छन् । भूत बनेर फर्कन मात्र पात्रहरू मर्छन् । एउटा पात्र सधैँ पहेंला पुतलीहरूको ‘क्यालिडोस्कोप’ले घेरिएको हुन्छ । अर्कोले आफ्नो टाउको फुटाउँछ, जहाँबाट रगतको स्रष्टा रहस्यमय सुगन्धले युक्त कालो रंगको तेल तप्किरहन्छ । मार्खेँजको शैली भनेर चिनिने यो जादुई यथार्थवाद (रियालिजम) कागजमा त मनमोहक हुन सक्छ । तर, यो पर्दामा अविश्वसनीय देखिन सक्ने जोखिम छ । जब नेटफ्लिक्सले निर्देशक एलेक्स गार्सिया लोपेजलाई यस परियोजनाबारेमा सम्पर्क गर्‍यो, उनी उत्साहित तर भयभीत भएका थिए । ‘मलाई यो पुस्तकमा संवाद एकदमै कम रहेको हेक्का थियो । यो एकदमै अस्तित्ववादी किसिमको पुस्तक हो भनेर यो विश्वका सबै कुनामा पुगेको छ भन्ने पनि हेक्का थियो । मैले के मात्र सोचै भने यो गर्न नसकिने काम होइन, के सकिने काम हो त ? हो गर्न सकिन्छ ।

यो कथालाई कालक्रमानुसार आँध बढाउनुपर्छ भन्ने निष्कर्षमा पुगे व्यक्ति थिए पटकथा लेखकमध्येका एक जोसे रिभेरा, जसका लागि एकजना ‘न्यारेट’ चाहिने भयो । उसले कथालाई उपन्यासबाट शब्द उच्चारण गर्छ । ‘गाबोको आवाजले कथाको माध्यमबाट हामीलाई मार्गदर्शन गर्ने यो गज्जबको तरिका थियो,’ लोपेज भन्छन्,‘साथै पुस्तकप्रति, यसको कार्यान्वयनप्रति, यसको शैलीप्रति वफादार रहने उत्तम तरिका पनि यही हुन्थ्यो,’ लोपेज भन्छन् ।

फलस्वरूप, फिल्म निर्माताहरूले कथाको विचित्रतालाई समातेका छन् । यसमा

घटनाहरू एकैचोटि काल्पनिक/अलौकिक र वास्तविक/लौकिक पनि हुन्छन् । उनीहरूले कथाको कामुकतालाई पनि कायम राखेका छन्, जसले कहिलेकाहीँ दृश्यहरूलाई असहज पनि बनाउँछ । अर्थात्, यो उपन्यासले व्यभिचारका कैयौँ घटनाका साथै एउटा पिडोफिलिया (बाल यौन दुराचार)को पनि वर्णन गर्छ । ‘हामी इतिहासलाई पुनर्लेखन गर्न चाहँदैनौँ,’ नेटफ्लिक्सका ल्याटिन अमेरिकी ‘कन्टेन्ट’का उपाध्यक्ष फ्रान्सिस्को रामोस भन्छन्,‘(उपन्यासमा)चित्रहरू यसरी नै भएका छन् ।’ वास्तवमा नौ वर्षया रेमेडियोसलाई औरिलियानोले फकाउन गरेको हर्कतले कथालाई अझ समयानुकूल बनाउँछ । कोलम्बियाले १८ वर्षभन्दा कम उमेरका कसैलाई पनि विवाह गर्न प्रतिबन्ध लगाउने कानुन गत महिना मात्र पारित गरेको हो ।

‘वान हन्ड्रेड इअर्स अफ सोलिच्युड’ लेखन मार्खेँज अराकाटाका नगरको आफ्नो बाल्यकालमा घोलिएका थिए । शैलीका कारण यो उपन्यास एउटा विशाल देशको कुनै एउटा खास भागको ‘विशिष्ट’ बन्न पुगिन, बरु कथा भन्ने तरिकाका कारण यसमा विश्वव्यापी गुञ्जन रहेको बताउँछन् रामोस । नेटफ्लिक्सले लगभग सय वर्षपछि यसको सच्चा संस्करण हुने आशा गरेको छ । आखिर मार्खेँजको पुस्तक इतिहासको पुनरावृत्तिबारे जो हो ।

(*द इकोनोमिस्टबाट नारायण शिवाकोटीको अनुवाद*)

नबिल बैक लिमिटेड, सि.बि.यु विभाग, काठमाडौंको धितोमा रहेको सम्पत्ति लिलाम विक्री सम्बन्धी १५ दिने सूचना गोप्य सिलबन्दी बोलपत्र आन्धान गरिएको सम्बन्धी

(प्रकाशित मिति : २०८१/०९/०६)

यस बैकबाट कर्जा लिएका तर्पासल बमोजिमका ऋणी कम्पनीले तथा सो को धितो जमानतकर्ताले ऋण लिंदा गरिंदिएको लिखत र ऋण स्वीकृतीपत्रको शर्तमा तोकिए बमोजिम बैकलाई लिनु बुझाउनु पर्ने सांवा किस्ता तथा ब्याज समेतका रकमहरु लिनु बुझाउन पटक पटक माँगेरक एवं लिखित तरताकेता गर्दा समेत नांवेरी नबुझाई बैकसंग भएको ऋण कर्जा सम्बन्धी शर्त कबुलियतहरु उल्लङ्घन गरेको कर्जा चुक्ता भुक्तान गर्न आउने बारेको ३५ दिने सार्वजनिक सूचना मिति २०८०/१२/२३ को नयाँ पत्रिका दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित गरिएकोमा सो बमोजिम समेत ऋणी तथा जमानतकर्ता कसैले पनि ऋणकर्जाको बाँकी सावां ब्याज चुक्ता भुक्तान गर्ने तर्फ कुनै चासो नदेखाई वेवास्ता गरी नतिरेको / नबुझाएको एवं ऋण/जमानत दायित्व फछ्छ्यौट नगरेको हुनाले ऋणी एवं धितो जमानतकर्ताले यस बैकलाई लेखांदिएको तर्पासल बमोजिमको घल अचल सम्पत्ति धितो जहाँ हो जस्तो अवस्था र परिमाणमा छ्, सोही अवस्थामा र परिमाणमा प्रचलित कानुन, बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ एवं बैक नियम अनुसार गोप्य सिलबन्दी बोलपत्रद्वारा लिलाम विक्री गरी बैकको लेना असुल उपर गर्नका लागि यो १५ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

धितोमा रहेको उक्त सम्पत्तिहरु गोप्य सिलबन्दी बोलपत्र मार्फत खरिद गरी लिन इच्छुक व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा अन्य संगठित संघ संस्थाले यो सूचना प्रकाशित भएको पन्ध्र (१५) दिन सो दिन विदा परेमा विदा पश्चात लगत्तै कार्यालय खुलेको दिन) को कार्यालय समयभित्र बोलपत्र फाराममा उल्लेखित शर्तहरुको अधीनमा रही रितपत्रक भरी यस बैकको कर्जा **असुली विभाग, बिजुली बजार काठमाडौंमा** आईपुग्ने गरी गोप्य सिलबन्दी बोलपत्र आवेदन पेश गर्न हुन आह्वान गरिन्छ।

यसै सूचनालाई आधार मानी सम्बन्धित ऋणी तथा जमानतकर्ता तथा सम्बद्ध व्यक्ति समेतले सम्पत्ति लिलाम हुने दिन भन्दा अगावै बैकमा उपस्थित भई आफुले बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण बाँकी बक्यौता चुक्ता भुक्तान गरी कर्जा राफसाफ गरेमा लिलामा कार्य रोहन सकिने ब्यहोरा समेत जानकारी गराईन्छ। प्रस्तुत लिलाम विक्री प्रक्रियाबाट धितोमा रहेको तर्पासल बमोजिमको सम्पत्ति लिलाम विक्री हुन नसकेमा वा धितोको सम्पत्ति लिलामबाट कसैले सकार गरी नलिएमा बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ बमोजिम बैक आफैले सकार गरी लिन सक्ने ब्यहोरा समेत ऋणी, धितो जमानतकर्ता एवं सम्बन्धित सर्वेमा जानकारी गराईन्छ। साथै, लिलाम विक्रीबाट बैकको सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर नभएमा बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३, बैक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण असुली सम्बन्धी ऐन, २०४८, सो को नियमावली, २०४९ तथा प्रचलित कानुन बमोजिम ऋणी तथा जमानतकर्ताको अन्य चल अचल जायजगेज, धर्मसम्पतिबाट समेत बाँकी लेना रकम असुल उपर गरिने ब्यहोरा ऋणी, धितो सुरक्षण तथा जमानत दिनु हुने व्यक्ति तथा सम्बन्धित सर्वेलाई यसै सूचनाद्वारा अवगत गराईन्छ।

तर्पासल
ऋणी कम्पनीको नाम र ठेगानाको विवरण
प्राईमेट कम्पनी ऐन २०४३ बमोजिम साविक श्री को सरकार, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयसमा मिति २०६१/०७/२० मा दर्ता नं. ३१४४२/०६१-६२ अन्तर्गत दर्ता भएको शैलुङ कन्स्ट्रक्सन कम्पनी प्रा. लि। ठेगाना: ललितपुर जिल्ला ढोलाहिटी गा.वि.स वडा नं. ८, ढोलाहिटी, ललितपुर।
ऋणी कम्पनीका सञ्चालकहरु तथा व्यक्तिगत जमानतकर्ताहरुको नाम र ठेगानाको विवरण
१. रघु नाथ अधिकारीको नाति मोद नाथ अधिकारीको छोरा ललितपुर जिल्ला सुनाकोठी गा.वि.स वडा नं. ०८ स्थायी घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा वडा नं. ५ वस्ने, ना.प्र.नं.१५२९१ (जारी मिति: २०४४/०४/११, स्थान ललितपुर) भएका शारदा प्रसाद अधिकारी । <p>२. कमल प्रसाद देवकोटाकी छोरी मोद नाथ अधिकारीकी बुहारी शारदा प्रसाद अधिकारी की श्रीमती नुवाकोट जिल्ला वागेश्वरी गा.वि.स वडा नं. ३ स्थायी घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा वडा नं. ५ वस्ने ना.प्र.नं. ७३२९६ (जारी मिति: २०४८/०६/०७, स्थान नुवाकोट) भएकी इन्दिरा अधिकारी।</p> ३. जगन्नाथ सुवेदीको नाति शिव प्रसाद सुवेदीको छोरा नुवाकोट जिल्ला नर्पा मण्डप गा.वि.स वडा नं. ०४ स्थायी घर भई हाल काठमाडौं जिल्ला नागार्जुन न.पा वडा नं. ०४ वस्ने, ना.प्र.नं.४७०८७ (जारी मिति: २०४३/०९/२१, स्थान नुवाकोट) भएका रमेश सुवेदी । ४. उदय वहादुर खड्काको नाति मोहन वहादुर खड्काको छोरा ललितपुर जिल्ला सुनाकोठी गा.वि.स वडा नं. ०१ स्थायी घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा वडा नं. २७ वस्ने, ना.प्र.नं. ६१६९८ (जारी मिति: २०४०/०२/२१, स्थान ललितपुर) भएका अमृत खड्का । ५. भटक वहादुर कार्कीको नाति वलराम कार्कीको छोरा ललितपुर जिल्ला सुनाकोठी गा.वि.स वडा नं. ०१ स्थायी घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा वडा नं. २७ वस्ने, ना.प्र.नं. ४५१६७ (जारी मिति: २०४४/०३/२९, स्थान ललितपुर) भएका विक्रम कार्की । ६. रघु नाथ अधिकारीको नाति मोद नाथ अधिकारीको छोरा नुवाकोट जिल्ला वागेश्वरी गा.पा वडा नं. ३ वस्ने, ना.प्र.नं.७५४ (जारी मिति: २०३९/११/०६, स्थान नुवाकोट) भएकी इन्द्री प्रसाद अधिकारी । ७. मोद नाथ अधिकारीको नाति शारदा प्रसाद अधिकारीको छोरा ललितपुर जिल्ला ललितपुर उ.म.न.पा वडा नं. २६ स्थायी घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा वडा नं. ५ वस्ने, ना.प्र.नं.२८-०१-७२-००३८० (जारी मिति: २०७२/०२/१८, स्थान ललितपुर) भएका निकेश अधिकारी ।
धितोको विवरण
१. नुवाकोट जिल्ला वागेश्वरी गा.पा वडा नं. ३ वस्ने, डिल्ली प्रसाद अधिकारी को नाममा दर्ता भई यस बैकको पश्चमा ढुाँटवन्धक धितो पारित भई बैकको पश्चमा रोक्का समेत रहेको काठमाडौं जिल्ला, सितापाडला गा.वि.स, वडा नं. १ सिट नं १०२/११०२/११ मा अवस्थित कि.नं. २४ क्षेत्रफल ००१०१.७० वर्ग मिटर जग्गा एवं सोमा जडित सम्पूर्ण लिगलगापात समेत।
२. नुवाकोट जिल्ला वागेश्वरी गा.वि.स वडा नं. ३ स्थायी घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा वडा नं. ५ वस्ने इन्दिरा अधिकारी को नाममा दर्ता भई यस बैकको पश्चमा ढुाँटवन्धक धितो पारित भई बैकको पश्चमा रोक्का समेत रहेको काठमाडौं जिल्ला, का.म.न.पा वडा नं. १४ सिट नं १०२११०१२३ मा अवस्थित कि.नं.१४३ र १४१ क्षेत्रफल ७४ र ११९.८२ वर्ग मिटर जग्गा एवं सोमा जडित सम्पूर्ण लिगलगापात समेत।
३. नुवाकोट जिल्ला वागेश्वरी गा.वि.स वडा नं. ३ स्थायी घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा वडा नं. ५ वस्ने इन्दिरा अधिकारी को नाममा दर्ता भई यस बैकको पश्चमा ढुाँटवन्धक धितो पारित भई बैकको पश्चमा रोक्का समेत रहेको ललितपुर जिल्ला, ललितपुर उ.म.न.पा वडा नं. ५ सिट नं ५छ मा अवस्थित कि.नं.५३२ क्षेत्रफल २-९-३-० रोपनी जग्गा एवं सोमा जडित सम्पूर्ण लिगलगापात समेत।
४. नुवाकोट जिल्ला वागेश्वरी गा.वि.स वडा नं. ३ स्थायी घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा वडा नं. ५ वस्ने इन्दिरा अधिकारी को नाममा दर्ता भई यस बैकको पश्चमा ढुाँटवन्धक धितो पारित भई बैकको पश्चमा रोक्का समेत रहेको ललितपुर जिल्ला, ललितपुर उ.म.न.पा वडा नं. ५ सिट नं ५भ मा अवस्थित कि.नं. ५४७ क्षेत्रफल ०-६-२-० रोपनी जग्गा एवं सोमा जडित सम्पूर्ण लिगलगापात समेत।
५. नुवाकोट जिल्ला वागेश्वरी गा.वि.स वडा नं. ३ स्थायी घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा वडा नं. ५ वस्ने इन्दिरा अधिकारी को नाममा दर्ता भई यस बैकको पश्चमा ढुाँटवन्धक धितो पारित भई बैकको पश्चमा रोक्का समेत रहेको काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला, काभ्रे न.पा वडा नं. ७ सिट नं ७ मा अवस्थित कि.नं. १३९१, १३२० र १३२१ क्षेत्रफल २-११-०-०, २-१०-१-१ र १-८-०-० रोपनी जग्गा एवं सोमा जडित सम्पूर्ण लिगलगापात समेत।
६. ललितपुर जिल्ला सुनाकोठी गा.वि.स वडा नं. ३ स्थायी घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा वडा नं. ५ वस्ने इन्दिरा अधिकारी को नाममा दर्ता भई यस बैकको पश्चमा ढुाँटवन्धक धितो पारित भई बैकको पश्चमा रोक्का समेत रहेको काभ्रेपलान्चोक जिल्ला, काभ्रे न.पा वडा नं. ७ सिट नं ७ मा अवस्थित कि.नं. ११३६ क्षेत्रफल ०-४-०-० विगाहा जग्गा एवं सोमा जडित सम्पूर्ण लिगलगापात समेत।
७. शैलुङ कन्स्ट्रक्सन कम्पनी प्रा. लि .को नाममा दर्ता भई यस बैकको पश्चमा ढुाँटवन्धक धितो पारित भई बैकको पश्चमा रोक्का समेत रहेको काभ्रे जिल्ला, शरणामती गा.वि.स वडा नं. ५ सिट नं ५ मा अवस्थित कि.नं. ११३६ क्षेत्रफल ०-४-०-० विगाहा जग्गा एवं सोमा जडित सम्पूर्ण लिगलगापात समेत।
८. शैलुङ कन्स्ट्रक्सन कम्पनी प्रा. लि .को नाममा दर्ता भई यस बैकको पश्चमा ढुाँटवन्धक धितो पारित भई बैकको पश्चमा रोक्का समेत रहेको ललितपुर जिल्ला, ललितपुर म.न.पा वडा नं. ५ सिट नं ५ग मा अवस्थित कि.नं. ९७६ क्षेत्रफल १-०-०-० रोपनी जग्गा एवं सोमा जडित सम्पूर्ण लिगलगापात समेत।
९. ललितपुर जिल्ला सुनाकोठी गा.वि.स वडा नं. ०८ स्थायी घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा वडा नं. ५ वस्ने शारदा प्रसाद अधिकारी को नाममा दर्ता भई यस बैकको पश्चमा ढुाँटवन्धक धितो पारित भई बैकको पश्चमा रोक्का समेत रहेको फिचनर जिल्ला, मेघौली गा.वि.स, वडा नं. ९ सिट नं ९भ मा अवस्थित कि.नं. १ र २२२ क्षेत्रफल ०-१९-१९-० र ०-१-७-० विगाहा जग्गा एवं सोमा जडित सम्पूर्ण लिगलगापात समेत।
१०. ललितपुर जिल्ला सुनाकोठी गा.वि.स वडा नं. ०१ स्थायी घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा वडा नं. २७ वस्ने, अमृत खड्का को नाममा दर्ता भई यस बैकको पश्चमा ढुाँटवन्धक धितो पारित भई बैकको पश्चमा रोक्का समेत रहेको ललितपुर जिल्ला, सुनाकोठी गा.वि.स, वडा नं. १ सिट नं १ख मा अवस्थित कि.नं. कभशः २६६, २३७, र २४२ क्षेत्रफल कभशः ०-२-२-०, ०-३-२-० र १-७-०-० रोपनी जग्गा एवं सोमा जडित सम्पूर्ण लिगलगापात समेत।

लिलामविक्री सम्बन्धी अन्य शर्तहरु :

- बोलपत्र सम्बन्धी शर्तवन्धक सहितको बोलपत्र फाराम बैकको केन्द्रीय कार्यालय, कर्जा असुली विभाग, बिजुलीबजार, काठमाडौंबाट कार्यालय समय भित्र प्राप्त गर्न सकिनेछ।
- शिलबन्दी बोलपत्र यो सूचना प्रकाशित भएको मिति(न १५ (पन्ध्र) दिन भित्र अर्थात मिति २०८१/० ९/२१ गते ४:०० बजे भित्र यस बैकको केन्द्रीय कार्यालय, कर्जा असुली विभाग, बिजुलीबजार, काठमाडौंमा बुझाई सन्नु पर्नेछ।
- प्राप्त बोलपत्रहरु मिति २०८१/०९/२२ गते ३:०० बजे बैकको केन्द्रीय कार्यालय, कर्जा असुली विभाग, बिजुलीबजार, काठमाडौंमा उपस्थित प्रतिनिधि र/वा सरकारी निकायका प्रतिनिधिहरुको रोहवरमा खोल्नेछ। तर बोलपत्रदाता, निजको प्रतिनिधि वा अन्य प्रतिनिधिको उपस्थिति नहुँदमा बोलपत्र खोल्न कुनै बाधा पर्ने छैन।
- बोलपत्र बुक्काउने अन्तीम दिन बैक विदा भएमा विदाको लगत्तै बैक खुलेको दिनमा समेत उक्त दिनको ४:०० बजे भित्र तोकिएको स्थानमा बोलपत्र बुक्काउन सकिनेछ। त्यस्तो बोलपत्र खोल्ने दिन बैक विदा भएमा विदाको लगत्तै बैक खुलेको दिन ३:०० बजे बोलपत्र खोल्नेनेछ।
- लिलाम गर्न लागिएको सम्पत्ति जहाँ हो जस्तो अवस्थामा छ्,सोही अवस्थमा खरीद गरिंलने गरी बोलपत्र पेश गर्नु पर्नेछ। बोलपत्र पेश गर्दा कुन कुन धितोको सम्पत्तिको लागि के कति बोलकबुल गर्न खोजिएको हो स्पष्ट खुलाई पेश गर्नुपर्नेछ। बैकले सबै वा कुनै धितो पुर्ण वा आंशिक रूपमा समेत स्वीकार गर्न सक्नेछ, यस सम्बन्धी अन्तीम निर्णय गर्ने अधिकार बैकमा निहित रहनेछ।
- बोलपत्रमा आफुले सकार गरी लिन चाहेको सम्पत्ति के कति रकममा खरीद गरी लिन चाहेको हो सो को अंक तथा अक्षर मा स्पष्टसाग लेखिएको हुनु पर्नेछ र आफुले कबोप गरेको रकमको कतिवमा १० प्रतिशतले ह्रास आउने रकम धरोटी वापत अन्य बैक वित्तीय संस्थाको ड्राफ्ट/मेनेजर/बैंकर्स चेक वा बैक जमानत समेत बोलपत्र सह समावेश गरी पेश गर्न सकिने छ। धरोटी स्वरुप जम्मा गरिएको रकममा ब्याज दिइने छैन।
- बोलपत्रदाताको बोलपत्र स्वीकृत भएमा सो को जानकारी सम्बन्धित बोलपत्रदातालाई बोलपत्रमा उल्लेखित ठेगानामा लिखितरुपमा पठाईनेछ। स्वीकृत बोलपत्रदाताले बैकले तोकैको अवधीभित्र आफुले कयुल गरेको सम्पूर्ण रकम नगई जम्मा गर्नुपर्नेछ। साथै उक्त समय भित्र कयुल गरेको रकम दाखिला नगरेमा धरोटी वापत राखिएको रकम बैकले जफत गर्न सक्नेछ।
- सम्पत्तिको स्वा्याम्व हस्तान्तरण गर्दा सरकारी कार्यालयमा लाने सम्पूर्ण शुल्क/दस्तुर सकार गरी लिने व्यक्ति स्वयंले लिनु बुझाउनु पर्नेछ।
- बैकले अड्डा, अदालतबाट लिलामसम्बन्धी कार्य रोक्का वा वदर गर्ने आदेश भएमा लिलाम रोक्का वा वदर हुनेछ। त्यस्तो अवस्थामा बोलपत्रदाताले धरोटीवापत जम्मा गरेको रकम सम्बान्धित व्यक्तिलाई फिर्ता दिईनेछ। तर सो मा कुनै ब्याज प्रदान गरिने छैन।
- बोलपत्र स्वीकृत गर्ने वा नगर्ने सम्बन्धी सम्पूर्ण अधिकार बैकमा सुरक्षित रहनेछ। रीत नपुर्‍याई दर्ता हुन आएको बोलपत्र उपर कुनै कारवाही हुने छैन।
- ११.लिलाम विक्री गरिने सम्पत्तिको बारेमा थप जानकारी आवश्यक परेमा यस बैकको केन्द्रीय कार्यालय, कर्जा असुली विभाग, बिजुलीबजार, काठमाडौंमा कार्यालय समय भित्र सम्पर्क गरी बुझ्न सकिनेछ।
- १२.अन्य शर्तहरु बोलपत्र फाराममा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

NABAR®
प्रधान कार्यालय, दबालबारी, काठमाडौं
फोन नं. ०१-२९७५७८१

समाचार

नेपालमा फेरि देखियो मंकीपक्स

नयाँ पत्रिका

नेपालमा पुनः मंकिपक्स संक्रमण देखिएको छ। बिहीबार साउदी अरेबियाबाट फर्किएका तनहुँका ३६ वर्षीय पुरुषलाई

मंकीपक्स संक्रमण देखिएको

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या

मन्त्रालयका प्रवक्ता डा. प्रकाश

बुढाथोकीले बताए। विदेशबाट

नेपालमा आएका व्यक्तिको

मंकीपक्स देखिएको यो दोस्रो

घटना हो। यसअघि ०८०

असारमा विदेशबाट आएका

६० वर्षीया विदेशी महिलामा

मंकीपक्स संक्रमण देखिएको

थियो। नेपाली नागरिकमा

यस्तो रोगको संक्रमण

पहिलोपटक देखिएको स्वास्थ्य

तथा जनसंख्या मन्त्रालयले

जनाएको छ।

बिहीबार संक्रमण पुष्टि भएका व्यक्तिला मंकीपक्ससँग

मिल्दोजुल्दो लक्षण देखिएपछि टेकुस्थित राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य

प्रयोगशालामा परीक्षण गरिएको थियो। संक्रमण पुष्टि

भएसँगै उपलाई शुक्रराज ट्रपिकल तथा सरुवारींग

अस्पतालमा उपचारका लागि राखिएको छ।

पछिल्लोपटक १११ मुलुकमा मंकीपक्स फैलिसकेको छ।

मंकीपक्स एक प्रकारको 'भाइल जुनोसिस' हो, अर्थात् यो

जनावरबाट मानिसमा सरेको भाइरस हो। मानिसमा संक्रमण

हुँदा छाला, अनुहार, हल्केला र पैतालामा बिबिरा देखापर्ने,

मंकीपक्स संक्रमण देखिएको

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या

मन्त्रालयका प्रवक्ता डा. प्रकाश

बुढाथोकीले बताए। विदेशबाट

नेपालमा आएका व्यक्तिको

मंकीपक्स देखिएको यो दोस्रो

घटना हो। यसअघि ०८०

असारमा विदेशबाट आएका

६० वर्षीया विदेशी महिलामा

मंकीपक्स संक्रमण देखिएको

थियो। नेपाली नागरिकमा

यस्तो रोगको संक्रमण

पहिलोपटक देखिएको स्वास्थ्य

तथा जनसंख्या मन्त्रालयले

जनाएको छ।

बिहीबार संक्रमण पुष्टि भएका व्यक्तिला मंकीपक्ससँग

मिल्दोजुल्दो लक्षण देखिएपछि टेकुस्थित राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य

प्रयोगशालामा परीक्षण गरिएको थियो। संक्रमण पुष्टि

भएसँगै उपलाई शुक्रराज ट्रपिकल तथा सरुवारींग

अस्पतालमा उपचारका लागि राखिएको छ।

पछिल्लोपटक १११ मुलुकमा मंकीपक्स फैलिसकेको छ।

मंकीपक्स एक प्रकारको 'भाइल जुनोसिस' हो, अर्थात् यो

जनावरबाट मानिसमा सरेको भाइरस हो। मानिसमा संक्रमण

हुँदा छाला, अनुहार, हल्केला र पैतालामा बिबिरा देखापर्ने,

मंकीपक्स संक्रमण देखिएको

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या

मन्त्रालयका प्रवक्ता डा. प्रकाश

बुढाथोकीले बताए। विदेशबाट

नेपालमा आएका व्यक्तिको

मंकीपक्स देखिएको यो दोस्रो

घटना हो। यसअघि ०८०

असारमा विदेशबाट आएका

६० वर्षीया विदेशी महिलामा

मंकीपक्स संक्रमण देखिएको

थियो। नेपाली नागरिकमा

यस्तो रोगको संक्रमण

पहिलोपटक देखिएको स्वास्थ्य

तथा जनसंख्या मन्त्रालयले

जनाएको छ।

बिहीबार संक्रमण पुष्टि भएका व्यक्तिला मंकीपक्ससँग

मिल्दोजुल्दो लक्षण देखिएपछि टेकुस्थित राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य

प्रयोगशालामा परीक्षण गरिएको थियो। संक्रमण पुष्टि

भएसँगै उपलाई शुक्रराज ट्रपिकल तथा सरुवारींग

अस्पतालमा उपचारका लागि राखिएको छ।

पछिल्लोपटक १११ मुलुकमा मंकीपक्स फैलिसकेको छ।

मंकीपक्स एक प्रकारको 'भाइल जुनोसिस' हो, अर्थात् यो

जनावरबाट मानिसमा सरेको भाइरस हो। मानिसमा संक्रमण

हुँदा छाला, अनुहार, हल्केला र पैतालामा बिबिरा देखापर्ने,

मंकीपक्स संक्रमण देखिएको

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या

मन्त्रालयका प्रवक्ता डा. प्रकाश

बुढाथोकीले बताए। विदेशबाट

नेपालमा आएका व्यक्तिको

मंकीपक्स देखिएको यो दोस्रो

घटना हो। यसअघि ०८०

असारमा विदेशबाट आएका

६० वर्षीया विदेशी महिलामा

मंकीपक्स संक्रमण देखिएको

थियो। नेपाली नागरिकमा

यस्तो रोगको संक्रमण

पहिलोपटक देखिएको स्वास्थ्य

तथा जनसंख्या मन्त्रालयले

जनाएको छ।

बिहीबार संक्रमण पुष्टि भएका व्यक्तिला मंकीपक्ससँग

मिल्दोजुल्दो लक्षण देखिएपछि टेकुस्थित राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य

प्रयोगशालामा परीक्षण गरिएको थियो। संक्रमण पुष्टि

भएसँगै उपलाई शुक्रराज ट्रपिकल तथा सरुवारींग

अस्पतालमा उपचारका लागि राखिएको छ।

पछिल्लोपटक १११ मुलुकमा मंकीपक्स फैलिसकेको छ।

मंकीपक्स एक प्रकारको 'भाइल जुनोसिस' हो, अर्थात् यो

जनावरबाट मानिसमा सरेको भाइरस हो। मानिसमा संक्रमण

हुँदा छाला, अनुहार, हल्केला र पैतालामा बिबिरा देखापर्ने,

मंकीपक्स संक्रमण देखिएको

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या

मन्त्रालयका प्रवक्ता डा. प्रकाश

बुढाथोकीले बताए। विदेशबाट

नेपालमा आएका व्यक्तिको

मंकीपक्स देखिएको यो दोस्रो

घटना हो। यसअघि ०८०

असारमा विदेशबाट आएका

६० वर्षीया विदेशी महिलामा

मंकीपक्स संक्रमण देख

पेट्रोलियम परियोजना अनुदानमा बनाइदिन भारत आतुर, नेपाली पक्षलाई छैन हतार

नेपाल-भारतका प्रधानमन्त्रीस्तरमा ३ ठूला पेट्रोलियम परियोजना ६ महिनाभित्र निर्माण सुरु गर्न जेठ ०८० मा सम्झदारी भएको थियो । तर, डेढ वर्ष बितिसक्दा नेपाल आयल निगमले जग्गासमेत उपलब्ध गराउन सकेको छैन ।

दामोदर भण्डारी

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्तिमन्त्री चितवन र भूपामा जग्गा उपलब्ध प्रक्रिया छिटो बढाइरहेका छौं । भूपाको जग्गा तारबार गरेर राखिसकेका छौं । चितवनमा पनि अलिकति जग्गा किन्नुपर्नेछ । त्यसका लागि मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृति भइसकेको छ र प्रमुख जिल्ला अधिकारी नेतृत्वको मूल्यांकन समितिको बैठक राखेर खरिद प्रक्रिया अघि बढाउन खोजिएको छ ।

अजित अधिकारी / नयाँ पत्रिका

भारतले नौ अर्ब ३८ करोड भार (१५ अर्ब ८० लाख रुपैयाँ) अनुदानमा अमलेखगन्ज-चितवन र सिलिगुडी-भूपा पाइपलाइन तथा भूपामा पेट्रोलियम भण्डारणगृह निर्माण गर्ने गरी भएको सम्झौता कार्यान्वयन छिटो अघि बढाउन आतुर रहेको सन्देश दिएको छ । तर, नेपाली पक्षको तयारी भने निकै फितलो छ ।

भारतको सरकारी स्वामित्वको इन्डियन आयल कर्पोरसन (आइओसी)ले तीनवटै परियोजनाको लागत व्यहोर्न र निर्माणसमेत गरिदिने गत १७ असोजमा सम्झौता भएको थियो । सोही सम्झौताअनुसार परियोजना निर्माणको प्रगतिबारे समीक्षा गर्ने गत मंगलबार आइओसी र निगम अधिकारीबीच 'स्टेयरिड कमिटी'को बैठक बसेको छ । सो बैठकमा भारतीय पक्षले चितवन र भूपामा छिटो जग्गा उपलब्ध गराउन आग्रह गरेका छन् । त्यस्तै, दुवै कम्पनीबच परियोजना सुरु भएको ५४ महिनामा निर्माण गरिसक्ने सम्झौता भए पनि आइओसी अधिकारीले ४८ महिनामै सक्ने जानकारी पनि गराएका छन् ।

आयल निगमका प्रवक्ता मनोज ठाकुरका अनुसार बैठकमा आइओसी अधिकारीले परियोजना छिटो अघि बढाउनुपर्ने बताएका थिए । 'चितवन र भूपामा परियोजना स्थलको जग्गा छिटो उपलब्ध गराइदिनुपर्ने भन्ने आइओसी अधिकारीको भनाइ छ', ठाकुरले भने, 'तोकिएको समयभन्दा अगावै निर्माण गरिसक्ने प्रतिबद्धता पनि जनाएका छन् ।'

आइओसी अधिकारीको चाहनाअनुसार परियोजना छिटो सुरु हुने अवस्था भने छैन । परियोजना निर्माण हुने चितवनको लोथर र भूपामा मेचीनगर- १३ मा रहेको जग्गामा अहिले विवाद कायम छ ।

फर्मा एन्ड हेल्थ अन्तर्राष्ट्रिय प्रदर्शनी सुरु

नयाँ प्रविधि र प्रडक्ट भित्र्याउन सहयोग पुग्दै

नयाँ पत्रिका

औषधोपचार, स्वास्थ्योपचार तथा फार्मसीसँग सम्बन्धित 'नेपाल फर्मा एन्ड हेल्थ अन्तर्राष्ट्रिय प्रदर्शनी' तथा 'नेपाल हस्पिटल, सर्जिकल तथा मेडिकल अन्तर्राष्ट्रिय प्रदर्शनी' काठमाडौँमा सुरु भएको छ ।

मिडिया स्पेस सोलुसन्स, फ्युचरेक्स टेड फेयर्स एन्ड इभेन्ट्स प्रािल र एक्जिबिसन एन्ड टेड सर्भिसेस इन्डिया प्रािलको संयोजकत्वमा शुक्रबारदेखि काठमाडौँको भूकुटीगण्डपमा उक्त प्रदर्शनी सुरु भएको हो । प्रदर्शनी आगामी आइतबारसम्म हुनेछ । शुक्रबार सात हजारभन्दा बढीले मेलाको अवलोकन गरेका छन् । नि:शुल्क रूपमा यो मेला अवलोकन गर्न पाइने आयोजकको भनाइ छ ।

प्रदर्शनीमा स्वदेशी तथा विदेशी गरी सयभन्दा बढी कम्पनीहरूका

स्टल रहेका छन् । प्रदर्शनीमा ४० प्रतिशत नेपाली कम्पनी छन् । बाँकी ६० प्रतिशत भने चीन, भारत र बंगलादेशका कम्पनी छन् । त्यसमा चीन र भारतबाट धेरै कम्पनीहरू आएको आयोजकको भनाइ छ । मेलामा औषधोपचार, स्वास्थ्योपचार तथा फार्मसीसँग सम्बन्धित प्रविधि तथा प्रडक्टहरू प्रदर्शनीमा राखिएको छ । मिडिया स्पेस सोलुसन्सका प्रबन्ध निर्देशक सिर्जल भट्टराईले फर्मा र हेल्थकेयर उद्योगलाई प्रदर्शनी निकै उपयोगी भइरहेको बताए । प्रदर्शनीमा आएका अवलोकनकर्ताले पनि सोहीअनुसारको प्रतिक्रिया दिएको उनले बताए ।

'यो क्षेत्रमा आएका नयाँ-नयाँ प्रविधि बुझ्न निकै आवश्यक छ । यस्तो प्रदर्शनी हेर्न नेपाली सरोकारवाला पैसा खर्च गरेर विदेश जाने गरेका थिए । अहिले हामीले नेपालमै यस्तो प्रदर्शनी सुरु गरेका छौं । यसले स्वदेशी तथा विदेशी कम्पनीलाई एउटै ठाउँमा बसेर छलफल गर्ने वातावरण सिर्जना गरेको छ । यस क्षेत्रको प्रविधि, नयाँ प्रडक्ट तथा सेवाबारे बुझ्नका लागि पनि राम्रो अवसर भएको छ,' उनले भने ।

पेट्रोलियम परियोजना

अनुदानमा बनाइदिन भारत आतुर, नेपाली पक्षलाई छैन हतार

नेपाल-भारतका प्रधानमन्त्रीस्तरमा ३ ठूला पेट्रोलियम परियोजना ६ महिनाभित्र निर्माण सुरु गर्न जेठ ०८० मा सम्झदारी भएको थियो । तर, डेढ वर्ष बितिसक्दा नेपाल आयल निगमले जग्गासमेत उपलब्ध गराउन सकेको छैन ।

परियोजना बन्ने चितवन र भूपामा जग्गा विवाद कायमै

चितवनको जग्गा

भूपामाको जग्गा

● चितवनको लोथरमा रहेको जग्गाको विचभागमा दुई बिघा १९ कट्टा १६.९ धुर निजी जग्गा खरिद गर्नुपर्नेछ । उक्त जग्गा खरिदका लागि १० मसिरको मन्त्रिपरिषद् बैठकले स्वीकृति पनि दिएको छ । तर, प्रमुख जिल्ला अधिकारी नेतृत्वको मूल्यांकन समितिको बैठक बसेर खरिद प्रक्रिया अघि बढाउन बाँकी छ । निगमले चितवन परियोजनाको संयोजक उपनिर्देशक अभिषेक ठाकुरलाई तोकेको छ । तर, ठाकुरले चितवनका प्रजिअ प्रकाश पौडेल नेतृत्वको समितिको बैठक अहिलेसम्म राख्न सकेका छैनन् ।

● भूपामाको मेचीनगर- १३ मा रहेको २३ बिघा तीन कट्टा १३ धुर जग्गामा परेको मुद्दा जिल्ला अदालत, भूपामा विचाराधीन छ । स्थानीय छत्रबहादुर कार्की र उनकी बहिनी रीताले सात वर्षअघि बिक्री गरेभन्दा बढी जग्गा निगमले लगेको भन्दै गत चैतमा अदालतमा मुद्दा हालेका हुन् । भूपामा परियोजनाको संयोजकमा उपनिर्देशक सुरेन्द्र महताे तोकिएका छन् । उनले अदालतको आगामी पेसीबारे केही थाहा नभएको बताए । अदालत स्रोतका अनुसार निगमको जग्गा विवादबारे परेको रिट पटक-पटक गर्दै आगामी १३ पुसलाई सरेको छ ।

चितवनमा बन्नेछ सबैभन्दा ठुलो स्टोरेज

आयल निगमको लगानीमा ९१ हजार नौ सय किलोलिटर क्षमताको भण्डारणगृह चितवनमा बन्नेछ । सो परियोजनामा पाँच अर्ब ९२ करोड भार (नौ अर्ब ४७ करोड २० लाख रुपैयाँ) लागत पर्ने अनुमान छ । परियोजना निर्माणको लागत आयल निगमले आइओसीलाई दिने र आइओसीले नै निर्माण गरिदिने सतर्त छ । यहाँ पेट्रोल ३३ हजार किलोलिटर, डिजेल ४६ हजार पाँच सय किलोलिटर, मट्रितेल १६ सय किलोलिटर र हवाई इन्धन १० हजार आठ सय किलोलिटर क्षमताको भण्डारणगृह बन्नेछ ।

यहाँ परियोजना बनाउन जेठ ०८० मा तत्कालीन प्रधानमन्त्री पुष्पमकल दाहाल 'प्रचण्ड' भारत भ्रमणमा गएका वेला समक्षी रेन्ड्र मोदीसँग अनुदान लिएर पेट्रोलियम परियोजना निर्माण गर्ने सम्झदारी भएको थियो । दुई देशको प्रधानमन्त्रीस्तरमा भएको सम्झदारीलाई आयल निगम र आइओसीले ६ महिनाभित्र सम्झौता गरी निर्माण सुरु गर्नुपर्ने सतर्त थियो ।

भारतीय अनुदानमा के-के बन्दै छन् ?

अमलेखगन्ज-चितवन पाइपलाइन

६२ किलोमिटर लामो पाइपलाइनका लागि तीन अर्ब ८७ करोड २० लाख रुपैयाँ लागत अनुमान गरिएको छ । यो लागत अनुमानमा ३० प्रतिशतसम्मको खर्च तलमाथि हुन सक्ने सतर्त छ ।

सिलिगुडी-भूपामा पाइपलाइन

५० किलोमिटर लामो पाइपलाइन बिछ्याउन चार अर्ब २७ करोड २० लाख रुपैयाँ लागत मूल्यांकन गरिएको छ । भारतपट्टि ३६ किलोमिटर र नेपालतर्फ १४ किलोमिटर पाइपलाइन बिछ्याइनेछ ।

भूपामा भण्डारणगृह

मेचीनगर- १३ मा रहेको जग्गामा १८ हजार नौ सय किलोलिटर क्षमताको भण्डारणगृह बन्नेछ । यसको लागत ६ अर्ब ८६ करोड ४० लाख रुपैयाँ अनुमान गरिएको छ । पेट्रोलको ६ हजार ६०० सय किलोलिटर र डिजेल १२ हजार तीन सय किलोलिटरको भण्डारणगृह बन्नेछ ।

साताको बजार

८५.४७ अंकले घट्यो सेयर

सुन प्रतितोला

२३ सय सस्तियो

	छापावाल सुन प्रतितोला रु. १ लाख ४८ हजार ५ सय		चाँदी प्रतितोला रु. १ हजार ७ सय ६०
---	--	---	------------------------------------

मिति	सुनको मूल्य	मिति	चाँदीको मूल्य
आइतबार	१,५०,८००	आइतबार	१,८४०
सोमबार	१,५१,२००	सोमबार	१,८४०
मंगलबार	१,५१,४००	मंगलबार	१,८४०
बुधबार	१,५०,७००	बुधबार	१,८३५
बिहीबार	१,४९,०००	बिहीबार	१,७८०
शुक्रबार	१,४८,५००	शुक्रबार	१,७६०

नयाँ पत्रिका

साताभरमा सुन तोलामा दुई हजार तीन सय रुपैयाँले सस्तिएको छ । आइतबार सुन तोलामा एक लाख ५० हजार आठ सय रुपैयाँ पुगेको थियो । सोमबार एक लाख ५१ हजार दुई सय रुपैयाँ कायम भएको थियो । मंगलबार एक लाख ५१ हजार चार सय र बुधबार एक लाख ५० हजार सात सय रुपैयाँ पुगेको थियो । बिहीबार सुन घटेर एक लाख ४९ हजारमा सीमित भयो । शुक्रबार थप घटेर सुन एक लाख ४८ हजार पाँच सय रुपैयाँ कायम भएको छ ।

सुन चाँदी व्यवसायी महासंघका अनुसार अन्तर्राष्ट्रिय

लगानीकर्ताले नाफा बुक गर्न थालेकाले बजारभाउ बिस्तारै घट्न थालेको हो । त्यसैगरी, १० मसिरमा सरकारले भत्साएर महसुल घटाएपछि भाउ तल आउन थालेको हो ।

साताभरमा चाँदी तोलामा ८० रुपैयाँ घटेको छ । आइतबार प्रतितोला एक हजार आठ सय ४० रुपैयाँ कायम भएको चाँदी सोमबार र मंगलबार स्थिर रह्यो । बुधबार पाँच रुपैयाँले सस्तिएर एक हजार आठ सय ३५ रुपैयाँ कायम भयो । बिहीबार चाँदी तोलामा एक हजार सात सय ८० मा सीमित भयो । शुक्रबार चाँदी तोलामा एक हजार सात सय ६० रुपैयाँमा किनबेच भएको छ ।

मंसिरमा ६२.४५ अर्ब सार्वजनिक ऋण भुक्तानी

● मंसिरमा मात्रै २१ अर्ब २३ करोड पाँच लाख रुपैयाँ ऋण लिइयो

● पाँच महिनामै एक खर्ब ९२ अर्ब २९ करोड १८ लाख रुपैयाँ सरकारले ऋण प्राप्त गरेको छ । दातु निकायले नपत्याएपछि एक खर्ब ६४ अर्ब रुपैयाँ आन्तरिक ऋण उठाइएको छ

ऋणको बोभमा छ देश

● यो वर्ष आन्तरिकतर्फ तीन खर्ब ३६ अर्ब ९५ करोड र बाह्यतर्फ ६५ अर्ब ८९ करोड ८२ लाख गरेर कुल चार खर्ब दुई अर्ब ८५ करोड २६ लाख रुपैयाँ ऋण तिर्नुपर्ने दायित्व छ

● पाँच महिनामा त्यसको ४२.३५ प्रतिशतको अनुपातमा ऋण भुक्तानी भइसकेको कार्यालयको भनाइ छ

मिलन विश्वकर्मा / नयाँ पत्रिका

सार्वजनिक ऋणको साँवा-ब्याजबापत मंसिरमा ६२ अर्ब ४५ करोड २९ लाख रुपैयाँ भुक्तानी भएको छ । त्यसमा ५८ अर्ब २४ करोड रुपैयाँ साँवा र चार अर्ब २१ करोड २९ लाख रुपैयाँ ब्याज भुक्तानी गरिएको सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयले जनाएको छ ।

मंसिरसम्मको तथ्यांकअनुसार समीक्षा महिनामा आन्तरिकतर्फ साँवा ५४ अर्ब ५० करोड रुपैयाँ र ब्याज तीन अर्ब ४३ करोड २९ लाख रुपैयाँ गरी ५७ अर्ब ९३ करोड २९ लाख रुपैयाँ ऋण भुक्तानी गरिएको छ ।

यस्तै, बाह्यतर्फ साँवा तीन अर्ब ७४ करोड रुपैयाँ र ७८ करोड रुपैयाँ ब्याज गरेर चार अर्ब ५२ करोड रुपैयाँ भुक्तानी गरिएको छ ।

विगतका महिनामा सरकारको ऋण भुक्तानी न्यून हुन्थ्यो । तर, मंसिरमा ऋण भुक्तानी उच्च देखिएको छ । सम्झौताअनुसार मंसिरमा तिर्नुपर्ने ऋण धेरै भएकाले

भुक्तानी पनि बढी देखिएको कार्यालयको भनाइ छ ।

चालु आर्थिक वर्ष ०८१/८२ को पाँच महिनामा भने सरकारले कुल एक खर्ब ७० अर्ब ५९ करोड ८१ लाख

GREEN DRIVE

GLOBAL AUTO LOAN

FIXED INTEREST RATE STARTING FROM

8.25% p.a.

T & C Apply

Global IME Bank

गोबल इमे बैंक लि.

GLOBAL CONNECT

Call Us: +977-1-89706099

globalconnect@gbli.com.np

रुपैयाँ ऋण सुत्ता गरेको छ । त्यसमा आन्तरिकतर्फ एक खर्ब २७ अर्ब २४ करोड साँवा र २२ अर्ब ४२ करोड ७५ लाख ब्याज गरेर कुल एक खर्ब ४९ अर्ब ६६ करोड ७५ लाख रुपैयाँ भुक्तानी गरिएको छ ।

ज्योति विकास बैंक लिमिटेडको सत्रौं वार्षिक साधारणसभा सम्बन्धी सूचना

(प्रथम पटक प्रकाशित मिति २०८१ साल पौष ०६ गते)

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरू,

यस ज्योति विकास बैंक लि. को मिति २०८१/०९/०५ गते शुक्रबार बिहान ११:०० बजे बसेको सञ्चालक समितिको ५०४ औं बैठकको निर्णयानुसार यस विकास बैंकको सत्रौं वार्षिक साधारणसभा निम्न लिखित मिति, समय र स्थानमा निम्न लिखित विषयहरूमा छलफल तथा निर्णय गर्न बस्ने भएको हुँदा सम्पूर्ण शेयरधनी महानुभावहरूको जानकारी एवं उपस्थितिको लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछौं ।

सभा हुने मिति, समय र स्थान

मिति : २०८१ साल पुष २९ गते सोमबार (तदनुसार १३ जनवरी, २०२५)

समय : बिहान ११:०० बजे ।

स्थान : सिल्वर ओक ब्यान्केट एण्ड इभेन्ट्स, गैरीधारा, काठमाडौं ।

छलफलका विषयहरू

क) सामान्य प्रस्ताव

- आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को सञ्चालक समितिको वार्षिक प्रतिवेदन उपर छलफल गरी पारित गर्ने ।
- लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहितको ज्योति विकास बैंक लि. को २०८१ आषाढ मसान्तसम्मको वित्तीय अवस्थाको विवरण तथा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नाफा नोक्सान हिसाब तथा नगद प्रवाह विवरण लगायतका वार्षिक वित्तीय विवरणहरू उपर छलफल गरी स्वीकृत गर्ने ।
- यस विकास बैंकको सहायक कम्पनी ज्योति क्यापिटल लि.को आ.व. २०८०/८१ को वित्तीय विवरण सहितको बैंकको एकीकृत वित्तीय विवरण (Consolidated Financial Statement) छलफल गरी पारित गर्ने ।
- लेखापरीक्षण समितिको सिफारिस बमोजिम आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को लेखापरीक्षण गर्न लेखापरीक्षक नियुक्त गर्ने र निजको पारिश्रमिक निर्धारण गर्ने
- संस्थापक शेयरधनी (समूह "क") को तर्फबाट सञ्चालक समितिमा प्रतिनिधित्व गर्ने ३ जना सञ्चालक र सर्वसाधारण शेयरधनी (समूह "ख") को तर्फबाट सञ्चालक समितिमा प्रतिनिधित्व गर्ने २ जना सञ्चालकहरूको निर्वाचन गर्ने ।
- ख) विशेष प्रस्ताव**
 - यस विकास बैंकले अन्य कुनै बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरलाई गाभ्ने (Merger) वा प्राप्त (Acquisition) गर्ने सन्दर्भमा सम्मन्वयपत्र (Memorandum of Understanding) तर्जुमा गर्ने, अन्य प्रक्रिया पुरा गरी सोमा हस्ताक्षर गर्ने, सम्पूर्ण चल अचल सम्पत्ति (Assets) र दायित्व (Liabilities) मूल्याङ्कन (Due Diligence Audit) गर्ने मूल्याङ्कनलाई लेखापरीक्षक नियुक्त गर्ने र निजको पारिश्रमिक तोक्ने लगायत गाभ्ने (Merger) वा प्राप्त (Acquisition) सम्बन्धमा प्रचलित कानून बमोजिम गर्नुपर्ने सम्पूर्ण कार्य गर्न सञ्चालक समितिलाई अख्तियारी प्रदान गर्ने ।
 - बिषय ।**

साधारण सभा सम्बन्धी अन्य जानकारी

- यस विकास बैंकको सत्रौं वार्षिक साधारणसभा प्रयोजनको लागि बैंकको शेयर दाखिल खारेजको काम मिति २०८१/०९/१४ गतेदेखि मिति २०८१/०९/२९ गते सम्म बन्द रहने छ । नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा मिति २०८१/०९/१४ मा शेयर दाखिल खारेजको काम बन्द (Book Close) हुनुभन्दा अघिल्लो दिन सम्म कारोबार भई प्रचलित कानून बमोजिम यस विकास बैंकको शेयर रजिष्ट्रार श्री एनआइएमएफिए एस क्यापिटल लिमिटेड, लाजिम्पाट काठमाडौँमा प्राप्त शेयर नामसारीको लिखतको आधारमा शेयरधनी दर्ता किताबमा कायम शेयरधनीहरूले मात्र सो सभामा भाग लिन र मतदान गर्न पाउने छन् । नेपाल स्टक एक्सचेन्जमा कारोबार भई धितोपत्र व्यवसायी (सदस्य दलाल) को Pool Account मा रहेको शेयरका आधारमा शेयरधनी कायम नहुने भएकाले उल्लिखित मिति भित्र शेयरधनीको खातामा समावेश गर्न समेत सम्बन्धित धितोपत्र व्यवसायीलाई अनुरोध गरिन्छ ।
- वार्षिक प्रतिवेदन पुस्तिकाको विषुवीय प्रति शेयरधनी महानुभावहरूलाई शेयरधनी दर्ता किताबमा कायम रहेको ईमेल ठेगानामा पठाउने र बैंकको वेबसाइट www.jbbl.com.np मा समेत राख्ने व्यवस्था गरिएको छ । साथै बैंकको प्रत्येक शाखा कार्यालय तथा केन्द्रीय कार्यालयबाट उक्त वार्षिक प्रतिवेदनको भौतिक प्रति प्राप्त गर्न सकिनेछ ।
- साधारणसभा हुने दिन सभामा उपस्थितिका लागि हाजिर पुस्तिका बिहान १०:०० बजे देखि खुल्ला रहने छ । सभामा भाग लिन आउँदा शेयरधनी महानुभावहरूले वार्षिक प्रतिवेदन पुस्तिकामा समावेश भएको प्रवेश-पत्र साथमा लिई आउनु पर्नेछ । कुनै शेयरधनी महानुभावले कारणवस पुस्तिका नपाउनु भएमा आफ्नो फोटो भएको कुनै परिचय पत्र वा हितग्राही खाता (D-MAT) खोलिएको वा कुनै एक सकल शेयर प्रमाण-पत्र साथमा लिई आउनु पर्नेछ । परिचय दिने कागजात नदेखिई सभाकक्षमा प्रवेश गर्न पाइने छैन ।
- साधारणसभामा भाग लिनका लागि प्रतिनिधि (प्रोक्सी) नियुक्त गर्न चाहने शेयरधनीहरूले बैंकको अर्को शेयरधनीलाई प्रतिनिधि नियुक्त गर्न सक्नेछन् । प्रचलित कम्पनी कानूनले तोकेको ढाँचामा प्रतिनिधि-पत्र (प्रोक्सी फाराम) भरी बैंकको केन्द्रीय कार्यालय, कमलपोखरी, काठमाडौँमा सभा सुरु हुनु भन्दा कम्तीमा ७२ घण्टा अगावै दर्ता गराई सक्नु पर्नेछ ।
- एक जना शेयरधनीले एउटै मितिमा एक भन्दा बढीलाई प्रतिनिधि (प्रोक्सी) मुक्कर गरेमा प्रतिनिधि (प्रोक्सी) स्वतः बदर हुनेछ । तर, प्रतिनिधि (प्रोक्सी) दिने शेयरधनीले आफूले अघि दिएको प्रतिनिधि (प्रोक्सी) बदर गरेको व्यहोरा स्पष्ट उल्लेख गरी छुट्टै निवेदन दिई अर्को शेयरधनीलाई प्रतिनिधि (प्रोक्सी) नियुक्त गरेमा त्यसरी नियुक्त प्रतिनिधि (प्रोक्सी) ले सभामा भाग लिन र मतदान गर्न पाउने छ । यस्तो अवस्थामा अघिल्लो मितिको प्रतिनिधि (प्रोक्सी) स्वतः खदर भएको मानिनेछ ।
- शेयर खरिद गरेको संगठित संस्था वा कम्पनीले विकास बैंकको कुनै अर्को शेयरधनीलाई प्रतिनिधि (प्रोक्सी) मुक्कर गर्न सक्नेछ । त्यसरी प्रतिनिधि (प्रोक्सी) मुक्कर नगरिएको अवस्थामा मनोनित गरेको प्रतिनिधिले निज बैंकको शेयरधनी नभएता पनि शेयरवालाको हैसियतले सभामा भाग लिन र मतदान गर्न सक्नेछ ।
- संयुक्त रूपमा शेयर खरिद गरिएको अवस्थामा शेयर लगत किताबमा पहिले नाम उल्लेख भएको व्यक्तिको अथवा सर्वसम्मतबाट प्रतिनिधि नियुक्त गरिएको एक व्यक्तिले मात्र सभामा भाग लिन र मतदान गर्न पाउनेछन् ।
- नाबालक वा शिक्षण शेयरधनीको तर्फबाट बैंकको शेयर लगत किताबमा संरक्षकको रूपमा नाम दर्ता भएको व्यक्तिले सभामा भाग लिन वा मतदान गर्न वा प्रतिनिधि तोक्न सक्नेछन् । तर संरक्षक आफै शेयरधनी नभएमा संरक्षकले अरु शेयरधनीको प्रतिनिधि (प्रोक्सी) भई सभामा भाग लिन सक्ने छैनन् ।
- शेयरधनी महानुभावहरू सभा स्थलमा आउँदा भोला, ब्याग जस्ता बस्तुहरू नलिई आउनु हुन अनुरोध गरिन्छ । आवश्यक देखेमा सुरक्षाकर्मीले सुरक्षा जाँच गर्न सक्ने हुँदा सो कार्यमा सहयोग गरिदिनु हुन समेत अनुरोध गरिन्छ ।
- साधारणसभा सम्बन्धमा थप जानकारीको लागि बैंकको केन्द्रीय कार्यालय कमलपोखरी १, काठमाडौँमा सम्पर्क राख्नु हुन वा बैंकको वेबसाइट www.jbbl.com.np हेर्नुहुन समेत अनुरोध गरिन्छ ।

सञ्चालक समितिको आज्ञाले,
कम्पनी सचिव

ज्योति विकास बैंक लि.
JYOTI BIKASH BANK LTD.
Move then a Bank.
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट "ब" वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त वित्तीय संस्था)

केन्द्रीय कार्यालय:
का.म.न.प. बहा नं. ०१, कमलपोखरी, काठमाडौँ, नेपाल,
फोन नं. ०१-४९७०३०६-१०

Website: www.jbbl.com.np, Email: info@jbbl.com.np

